Nr. 8. Lublin, dnia 2 maja 1927 r. Rok VIII.

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Cena niniejszego numeru wynosi 75 groszy. Dziennik wysyłany będzie po wpłaceniu zaliczki na prenumeratę za I półrocze 1927 r. w kwocie 6 zł. Dziennik Urzędowy przyjmuje ogłoszenia instytucyj społecznych i użyteczności publicznej, zaś od osób prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i wymienionych instytucyj. W ogłoszeniach opłata za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego lub jego miejsce wynosi 50 groszy, za szpaltę 30 zł., za stronę 60 zł. Za ogłoszenia o zagubionych dokumentach liczy się 10 groszy od jednego wyrazu. Za ogłoszenie o rejestracji stowarzyszeń 5 zł. Wszelkie należności należy wpłacać do Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe Nr. 100.200.

Redakcja i Administracja: Gmach Urzędu Wojewódzkiego Niecała Nr. 14, drzwi 29 (I p.)

A.

147.

Obwieszczenie Wojewody Lubelskiego
o poborze wojskowym.

L. 4133/II.

Na podstawie art. 33 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 maja 1924 roku (Dz. U. R. P. № 61, poz. 609), art. 3 ustawy z dnia 11 marca 1927 r. o poborze rekruta (Dz. U. R. P. № 29, poz. 233) oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 21 marca 1927 r. L. dz. 8284/Pob. Og. Org. i stosownie do reskryptu Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 29 marca 1927 r. № Wojsk. 1451/27 podaje do powszechnej wiadomości, iż w okresie od dnia 2 maja do 30 czerwca r. b. odbędzie się na obszarze Województwa Lubelskiego pobór mężczyzn poniżej wymienionych kategoryj:

a) mężczyzn którzy w roku bieżącym kończą lat 21 (urodzonych w roku 1906),

b) mężczyzn będących w wieku poborowym, którzy przy poborze w roku ubiegłym uznani zostali za czasowo nie zdolnych do służby wojskowej (kat. B),

c) mężczyzn, którzy będąc w wieku poborowym dotychczas obowiązkowi stawienia się przed komisją poborową nie uczynili zadość,

d) mężczyzn, którzy zgłosili się do ochotniczej służby wojskowej,

e) mężczyzn ze starszych roczników, obowiązanych do służby wojskowej, którzy z jakichkolwiek powodów obowiązkowi stawienia się do poboru w wieku poborowym nie uczynili zadość, oraz

f) mężczyzn, którzy uzyskali obywatelstwo polskie w okresie życia, ustalonym dla wieku poborowego, lub przed tym okresem, lub też po wyjściu z lat, ustalonych dla wieku poborowego (o ile nie ukończyli jeszcze 50 lat życia).

Poborowi powyższych kategorji w stanie zupełnie trzeźwym, czysto ubrani i umyci obowiązani są do stawienia się przed komisją poborową w miejscu i terminie, podanych w powiatowych planach poboru.

Poborowi, ubiegający się o odroczenie terminu odbycia służby wojskowej czy to z tytułu utrzymywania rodziny, czy to z tytułu odziedziczenia gospodarstwa rolnego, czy to wreszcie z tytułu odbywania studjów teoretycznych i praktycznych obowiązani są wnieść do Starostwa podanie, poparte stosownemi dokumentami (wyciągiem z ksiąg ludności na całą rodzinę i zaświadczeniem Urzędu Gminnego, ew. Magistratu o stanie rodzinnym i materjalnym) w nieprzekraczalnym terminie do dnia, poprzedzającego stawienia się proszącego przed komisją poborową, a to pod rygorem utraty prawa do odroczenia.

Podania o ponowne przyznanie odroczenia terminu odbycia służby w wojsku stałem winny być wnoszone najpóźniej do dnia 20 czerwca r. b.

Uprawnionymi do wnoszenia wymienionych podań są poborowi, ich rodzina (ojciec, matka i rodzeństwo) oraz ich ustawowi zastępcy. Formularze podań są złożone w Urzędach Gminnych i Magistratach, gdzie je można nabywać za opłatą 3 groszy.

Poborowi i ochotnicy pragnący korzystać z prawa półtorarocznej służby w wojsku stałem na podstawie art. 44 ustawy o powsz. ob. sł. wojsk. winni w czasie od dnia 1 maja do dn. 25 czerwca r. b. wnieść do Starostwa pisemne podanie o przyznanie tego prawa z dołączeniem w oryginale, lub w uwierzytelnionych opisach następujących dokumentów:

a) świadectwa dojrzałości, lub świadectwa szkolnego, uprawniającego do półtorarocznej służby,

b) wyciąg z ksiąg ludności względnie metryki urodzenia.

Winni nie stawienia się bez uzasadnionych przyczyn przed Komisją poborową w ściśle oznaczonych w powiatowym planie poboru terminach będą w myśl art. 87 ustawy o powsz. ob. sł. wojsk. karani w drodze administracyjnej grzywną do 500 złotych, lub aresztem do 6 tygodni, albo obu tymi karami łącznie, w razie zaś popełnienia powyższego czynu w zamiarze uchylenia się od służby wojskowej winni ulegną w myśl art. 88 tejże ustawy karze więzienia do lat dwuch.

Wojewoda Lubelski
(—) *A. Remiszewski.*

Lublin, dn. 11 kwietnia 1927 r.

Plan urzędowania Komisyj Poborowych na terenie Województwa Lubelskiego

L. p.	Starostwo	Okres urzędowania od	do (włącznie)
1.	Biała Podlaska	4 maja	20 maja
2.	Biłgoraj	2 czerwca	30 czerwca
3.	Chełm	4 maja	4 czerwca
4.	Garwolin	4 maja	31 maja
5.	Hrubieszów	30 maja	30 czerwca
6.	Janów Lubelski	2 maja	31 maja
7.	Janów Podlaski	17 czerwca	30 czerwca
8.	Krasnystaw	2 maja	31 maja
9.	Lublin	4 maja	30 czerwca
10.	Lubartów	7 czerwca	30 czerwca
11.	Łuków	5 maja	1 czerwca
12.	Puławy	2 czerwca	30 czerwca
13.	Radzyń	7 czerwca	28 czerwca
14.	Siedlce	4 maja	28 maja
15.	Sokołów	18 maja	31 maja
16.	Tomaszów	2 maja	28 maja
17.	Węgrów	4 maja	16 maja
18.	Włodawa	23 maja	15 czerwca
19.	Zamość	1 czerwca	30 czerwca

148.

Okólnik № 48

Wojewody Lubelskiego do Panów Naczelników Wydziałów Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz do Panów Starostów Województwa Lubelskiego *w sprawie opłat stemplowych od umów, zawieranych przez urzędy państwowe.*

L. 3967/V.

Uzupełniając okólnik mój Nr. 30 z dnia 8-go marca 1927 roku L. 1937/V (Dziennik Urzędowy

Nr. 5), podaję do wiadomości i stosowania następującą, udzieloną przez Ministerstwo Skarbu, wykładnię przepisów, tyczących się opłat stemplowych od umów, zawieranych przez urzędy państwowe:

W myśl art. 66 i 67 ustawy o opłatach stemplowych podlegają opłacie pisma, stwierdzające zawarcie umowy o sprzedaż rzeczy ruchomych. W myśl art. 90 tejże ustawy podlegają opłacie pisma, stwierdzające zawarcie umowy o świadczenie usług. Wreszcie w myśl art. 72 i 90 podlegają opłacie, rachunki i inne pisma, stwierdzające wykonanie umowy o sprzedaż, względnie o świadczenie usług. Koniecznym zatem warunkiem wymagalności opłat, przewidzianych w art. 66, 67, 72 i 90 ustawy o opłatach stemplowych, jest istnienie umowy. Umowa jest zgodnym objawem woli dwuch (lub więcej) osób; osoba, zawierająca umowę (kontrahent), wypowiada wolę bądź sama, bądź w ten sposób, że za nią działa inna osoba; ta inna osoba występuje w takim razie jako zastępca ustawowy albo jako pełnomocnik lub jako organ kontrahenta (osoba prawna może zawrzeć umowę tylko w ten sposób, że za nią wypowiada wolę osoba fizyczna, będąca organem osoby prawnej).

Z powyższego wynika, że niema umowy, jeżeli wprawdzie dwie osoby fizyczne złożyły zgodne oświadczenia (w ten sposób, że jedna z nich przyjęła bez zmiany propozycje drugiej), ale obie uczyniły to w imieniu tej samej osoby, jako jej pełnomocnicy lub jej organa, wtedy bowiem mamy do czynienia z objawem woli jednej tylko osoby działającej za pośrednictwem dwuch osób, jako swych pełnomocników lub organów.

Niema więc umowy i nie należy się żadna z opłat, przewidzianych w art. 66, 67, 72 i 90, gdy tranzakcja, mająca za przedmiot odpłatne dostarczenie towarów lub odpłatne świadczenie usług, przyszła do skutku między dwoma przedsiębiorstwami, będącemi własnością tej samej osoby fizycznej lub prawnej lub między dwoma oddziałami tego samego przedsiębiorstwa np.:

1) gdy spółka akcyjna jest właścicielką kopalni węgla i fabryki maszyn i jeżeli ta fabryka pobiera węgiel z owej kopalni, będącej własnością tej samej spółki akcyjnej i za to płaci zarządowi owej kopalni lub jeżeli na odwrót kopalnia otrzymała maszynę z fabryki, będącej własnością tej samej spółki i za to płaci zarządowi fabryki,

2) gdy gmina jest właścicielką gazowni i elektrowni jeżeli gazownia otrzymuje prąd elektryczny z elektrowni gminnej i jej za to płaci,

3) gdy tranzakcje, mające za przedmiot odpłatne dostarczenie towarów lub odpłatne świadczenie usług dokonywują się między organami tego samego przedsiębiorstwa: między centralą a oddziałem lub między dwoma oddziałami; także wtedy nie należy się opłata stemplowa, gdy centrala znajduje się zagranicą a oddział w kraju,

4) gdy przedsiębiorstwo państwowe, nie będące odrębną osobą prawną a zatem będące własnością Skarbu Rzeczypospolitej, dostarcza towary bądź urzędowi państwowemu, nie będącemu przedsiębiorstwem bądź innemu przedsiębiorstwu państwowemu, również nie będącemu odrębną osobą prawną; w tych bowiem przypadkach przedsiębiorstwo, będące własnością Skarbu Rzeczypospolitej, otrzymuje odpłatę za dostarczone towary z tegoż Skarbu.

Do punktu 4 wyjaśnia się, że obecnie tylko następujące zakłady i przedsiębiorstwa państwowe są odrębnemi osobami prawnemi:

a) zakłady: szkoły akademickie (art. 5 i 11 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. № 72, poz. 494 oraz ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. Dz. U. R. P. № 19, poz. 185), Konserwatorjum Muzyczne w Warszawie (art. 6 dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. Dz. P. P. P. № 15 poz. 214), Szkoła Sztuk Pięknych w Warszawie (art. 3 ustawy z dnia 23 marca 1922 r. Dz. U. R. P. № 24, poz. 197 1927), Liceum Krzemienieckie (§ 4 rozporządzenia z dn. 10 sierpnia 1922 r. Dz. U. R. P. № 70, poz. 626), Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach (art. 2 ustawy z dnia 28 października 1921 r. Dz. U. R. P. № 93, poz. 684), fundusz kwaterunku wojskowego (art. 16 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. U. R. P. № 97, poz. 681),

b) przedsiębiorstwa: Państwowy Monopol Tytoniowy (Dz. U. R. P. z 1923 r. № 65, poz. 507; §§ 3 i 4), Państwowy Monopol Spirytusowy (Dz. U. R. P. z 1925 № 102, poz. 720; art. 2), Państwowy Monopol Zapałczany (art. 11 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 561) Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 382 z 1924 r.; art. 3), Pocztowa Kasa Oszczędności (Dz. U R. P. Nr. 55, poz. 545 z 1924 r., § 1), Państwowy Bank Polny (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 450 z 1924 r.; § 2), Polskie Koleje Państwowe) (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 97, poz. 568; art. 2) Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 568 z 1924 r., § 1 statutu), Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 564 z 1924 r.; § 1 statutu), Państwowe Zakłady Przemysłowo-Szkolne dla Inwalidów w Piotrkowie (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 548 z 1924 r. § 1 statutu); wydawnictwo „Monitor Polski" (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 55, poz. 546; § 2 statutu), Polska Agencja Telegraficzna (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 55, poz. 547; § 2 statutu).

Przedsiębiorstwa państwowe wyżej niewymienione (np. lasy państwowe, żupy solne, uzdrowiska, zakłady naftowe, wytwórnie wojskowe, drukarnie państwowe) nie są odrębnemi osobami prawnemi, a przedmioty majątkowe z których składają się te przedsiębiorstwa, są majątkiem Skarbu Rzeczypospolitej.

Z powyższego wynika, że rachunki wyżej wymienionych zakładów i przedsiębiorstw państwowych, będących odrębnemi osobami prawnemi —o ile nie są zwolnione od opłaty stemplowej na mocy art. 73 lub 91 — podlegają opłacie, choćby były wystosowane do urzędu państwowego, reprezuntującego pod względem majątkowym Skarb Rzeczypospolitej. Jeżeli natomiast przedsiębiorstwo państwowe niewyodrębnione zawiera tranzakcję o odpłatne dostarczenie towarów z urzędem państwowym, który nie reprezentuje przedsiębiorstwa państwowego lub jeżeli przedsiębiorstwo niewyodrębnione zawiera taką tranzakcję z innem przedsiębiorstwem niewyodrębnionem (np. gdy Państw. Zakłady Naftowe zobowiązują się dostarczać swe wyroby wojskowości lub salinie państwowej), to

niema umowy i nie należą się opłaty przewidziane w art. 66, 67 i 72.

Powyższe podaję Panom do wiadomości i stosowania na skutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 25 lutego r. b. za N. OB. 823 (Okólnik Nr. 52).

Za Wojewodę Lubelskiego
Naczelnik Wydziału
(—) *Ostrowski.*

Lublin, dn. 8 kwietnia 1927 r.

149.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do Panów Starostów Województwa Lubelskiego i Magistratów m. Lublina i m. Siedlec *w sprawie ewidencji zmian miejsca zamieszkania zaliczonych do stanu urlopowanych.*

L. 3710/II.

Dla usunięcia jednej z głównych przyczyn opóźnionego stawiennictwa poborowych w formacjach, rozporządzeniem Min. Spr. Wojsk. z dnia 29 kwietnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50 p. 302) nałożono na zaliczonych do stanu urlopowanych obowiązek zgłaszania każdej zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu na okres dłuższy niż 14 dni. Istotnym celem tego zarządzenia jest utrzymywanie w ewidencji każdoczesnego pobytu zaliczonego do stanu urlopowanych i umożliwienie bezzwłocznego doręczenia mu karty powołania go do szeregów. Ponieważ ewidencja ta jest dzisiaj prowadzona tylko w urzędach gminnych i meldunkowych, a P.K.U. posiadają tylko adresy powoływanych do szeregów z czasów ich stawiennictwa przed komisją poborową i pod tymi adresami wysyłają karty powołania, Urzędy gminne i Magistraty winny na przyszłość nadesłane im przez P.K.U. karty powołania pod dawnym adresem skierowywać bezpośrednio według nowego adresu, bez zwracania ich jako niedoręczonych komendantom P. K. U. Sposób ten przyspieszy znacznie akcję doręczania kart powołania i zapobieganie w znacznej mierze opóźnianiu się powołanych do szeregów.

Przy tej sposobności nadmienia się, że przy nowelizacji rozporządzenia wykonawczego kwestja zmian miejsca zamieszkania przez zaliczonych do stanu urlopowanych będzie uregulowana na takich samych zasadach, jak dla szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia, t. j., że o każdej zmianie miejsca zamieszkania względnie pobytu przez zaliczonego do stanu urlopowanych P. K. U. będzie zawiadamiana za pomocą odpowiednich kart meldunkowych.

Za Wojewodę Lubelskiego
Naczelnik Wydziału
(—) Dr. B. Grużewski.

Lublin, dn. 19 kwietnia 1927 r.

150.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do wszystkich Panów Przewodniczących Wydziałów Powiatowych oraz Panów Prezydentów miast Lublina i Siedlec *w sprawie instrukcji rachunkowo-kasowej dla związków komunalnych.*

L. 2678/III.

Niniejszem na skutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1927 roku L. S. F. 1645/27 podaję do wiadomości wszystkim PP. Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych na terenie Województwa oraz PP. Prezydentom miast Lublina i Siedlec, że w dniach najbliższych przesłane zostanie do opublikowania w Dzienniku Ustaw R. P. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu o kasowości i rachunkowości związków komunalnych. Wobec tego, iż wspomniane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 lipca b. r. związki komunalne do tego czasu mogą prowadzić księgi rachunkowe dotychczasowym sposobem, a po tym terminie założą nowe księgi, o ile księgi dotychczasowe nie odpowiadałyby przepisom wspomnianego rozporządzenia.

Za Wojewodę Lubelskiego
Naczelnik Wydziału
(—) *Szaynowski.*

Lublin, dn. 13 kwietnia 1927 r.

151.

WYKAZ

zaraźliwych chorób zwierzęcych, panujących na terenie Województwa Lubelskiego
w m-cu marcu 1927 r.

L. 5546/VI.

Nosacizna

powiat	Biłgoraj	gmina	Biłgoraj, Księżpol, Potok,
„	Hrubieszów	„	Werbkowice,
„	Krasnystaw	„	Zakrzów,
„	Węgrów	„	Grębków,
„	Zamość	„	Mokre, Tereszpol,

Zołzy

powiat	Łuków	gmina	Łuków,
„	Radzyń	„	Kąkolewica,

Zaraza płucna

powiat	Lublin	gmina	Bełżyce, Brzeziny, Jaszczów, Piaski, Piotrków, Wojciechów, Wólka, Zemborzyce,
„	Lubartów	„	Ludwin, Serniki,
„	Puławy	„	Kurów Puławy,
„	Węgrów	„	Stoczek,
miasto	Lublin		

Wąglik

powiat	Siedlce	gmina	Tarków,
„	Zamość	„	Szczebrzeszyn,

Zakaźne ronienie krów

powiat	Garwolin	gmina	Żelechów,

Wścieklizna

powiat Biłgoraj gmina Frampol, Kocudza,
„ Biała „ Kostomłoty
„ Chełm „ Chełm, Rejowiec Pawłów, Siedliszcze, Świerże, Staw, Cyców, Turka,
„ Garwolin „ Miastków,
„ Konstantynów „ Bohukały, Sarnaki,
„ Krasnystaw „ Gorzków, Łopiennik, Żółkiewka,
„ Tomaszów „ Jarczów,
„ Węgrów „ Łochów, Starawieś,
„ Włodawa „ Włodawa,
„ Zamość „ Krasnobród, m. Zamość,
„ Janów „ Gościeradów, Urzędów, Zakrzówek,

Pryszczyca

powiat Biłgoraj gmina Babice, Potok,

Pomór trzody chlewnej

powiat Garwolin gmina Sobienie, Jeziory,

Różyca świń

powiat Chełm gmina Chełm, Krzywiczki, Turka,
„ Radzyń „ Biała
„ Sokołów „ Jabłonna, Korczew,

Cholera drobiu

powiat Radzyń gmina Milanów

152.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

wiadomem czyni wszem wobec i każdemu z osobna, iż otrzymawszy listy komisyjne wystawione w Paryżu 31 grudnia 1926 r. któremi Prezydent Republiki Francuskiej upełnomocnił Pana

Jana Beguin Billecocq

jako Konsula Republiki Francuskiej na obszar województw: Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Białostockiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Wołyńskiego i Wileńskiego z siedzibą w Warszawie, uznał i uznaje w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze Konsula Republiki Francuskiej w Warszawie Pana Jana Beguin-Billecocq, jego listom komisyjnym udziela exequatur, polecając zarazem władzom państwowym polskim użyczanie mu wszelkiej należytej pomocy przy spełnianiu jego obowiązków, gdzieby tego zaszła potrzeba.

Warszawa, dn. 16 marca 1927 r.

(—) *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów
J. Piłsudski

Minister Spraw Zagranicznych
(—) *August Zalewski*

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do wszystkich Panów Starostów Województwa Lubelskiego *w sprawie J. Beguin-Billecocq konsula hon. francuskiego exequatur.*

L. 2021/Pr.

Powyższe podaję Panom do wiadomości, na skutek reskryptu Min. Spr. Wew. z dn. 4/IV b. r. za Nr. PP. 786/27.

za Wojewodę Lubelskiego
Naczelnik Wydziału
Dr. B. Grużewski.

Lublin, dn. 19 kwietnia 1927 r.

153.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do Panów Przewodniczących Wydziałów Powiatowych Województwa Lubelskiego *w sprawie prac: inż. Z. Rudolfa „Podstawowe zagadnienia zdrowotne wsi i miasteczek", D-ra Nowakowskiego „Zasady zwalczania chorób zakaźnych" i T. Toeplitza „Zagadnienie polityki komunalnej".*

L. 4361/I.

Na skutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18/III b. r. L. Z. H. 1281/27 zawiadamiam Panów Przewodniczących, że w dniach najbliższych ukaże się w druku praca inżyniera Z. Rudolfa p. t. „Podstawowe zagadnienia zdrowotne wsi i miasteczek", wydane nakładem Zrzeszenia Samorządów Powiatowych (Leszczyńska Nr. 6 w Warszawie), traktująca o zaopatrzeniu ludności w wodę i o usuwaniu nieczystości w małych osiedlach nieposiadających wodociągu i kanalizacji.

Z uwagi, iż praca ta jest bardzo aktualna i ma wielkie znaczenie praktyczne dla uzdrowotnienia kraju, byłoby wskazane, by z treścią tej książki zaznajomiły się instytucje samorządowe i społeczne oraz urzędy sanitarne.

Cena 1 egz. wynosi 3 zł. 50 gr.

Również nakładem powyższego Zrzeszenia została wydana w 1925 r. praca D-ra Nowakowskiego p. t. „Zasady zwalczania chorób zakaźnych".

Ponadto zawiadamiam Panów Przewodniczących, że nakładem Spółdzielni Wydawniczo-Księgarskiej „Nowe Życie" im. Xawerego Praussa została wydana książka Toeplitza Teodora p. t. „Zagadnienie Polityki komunalnej" część I o zakresie działania Gminy Miejskiej.

Książka ta jest do nabycia w Księgarni Robotniczej w Warszawie ul. Warecka Nr. 9. Cena 1 egz. wynosi 2 zł. 50 gr.

Wojewoda Lubelski
(—) w/z *Karasiński.*

Lublin, dn. 28 kwietnia 1927 r.

154.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do Panów Starostów Województwa Lubelskiego, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych Sejmików i Prezydentów m. Lublina i Siedlec *w sprawie propagandy 10-ej Loterji Państwowej na cele dobroczynne:*

L. 1453/VIII/I.

Na mocy upoważnienia Ministerstwa Skarbu z dnia 17 marca 27 r. L. 145/D/27. Generalna Dy-

rekcja Loterji Państwowej przystąpiła do przeprowadzenia 10-ej Państwowej Loterji *na cele dobroczynne*, której losy zostały już wydane do rozsprzedaży.

Czysty dochód tej Loterji rozdziela Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej *wyłącznie* między instytucje (zakłady) dobroczynne, jak szpitale, schroniska dla dzieci, przytułki dla starców i t. p.

Z dochodów 9-ej Loterji Państwowej Dobroczynnej, skorzystały również i instytucje dobroczynne na terenie Województwa Lubelskiego.

Komunikując o powyższem i uwzględniając humanitarne cele tej Loterji, proszę Panów Starostów (Przewodniczących i Prezydentów) o poparcie ze Swej strony tej Loterji, przez zachęcanie jaknajszerszego ogółu do nabywania losów 10-ej Loterji Dobroczynnej, oraz jeżeli jest to tylko możliwe, o podjęcie się rozsprzedaży losów, która ta sprzedaż dokonuje się w sposób zupełnie prosty (bez żadnych zapisków).

Po omawiane losy należy się zwracać do Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej w Warszawie i przesłać należytość blankietem czekowym P. K. O. na konto Generalnej Dyrekcji (Oddział Loterji Dobroczynnej) № 32.000, z równoczesnem zażądaniem nadesłania planu wraz z przepisami 10-ej Loterji Państwowej na cele Dobroczynne.

Cena losu wynosi 6 zł. za cały los, 3 zł za połówkę.

Wynagrodzenie kolektorów (sprzedawców) wynosi 60 gr. od losu.

Wojewoda Lubelski
(—) *A. Remiszewski.*

Lublin, dn. 28 kwietnia 1927 r.

155.

RUCH SŁUŻBOWY

od dnia 25.IV 1927 roku.

a) w Urzędzie Wojewódzkim.

Zwolnieni:

Halina Wiercieńska, urzęd. XI st. sł. z dniem 31/III 1927 r.

Wacław Wiercieński, praktykant I kategorji z dn. 31/III na własną prośbę.

Dr. Wiktor Horodyski, urz. VII st. sł. zwolniony na podstawie art. 116 ust. o państw. służbie cyw. z dn. 17/II 1922 r. z dniem 31/III 1927 r.

Adolf Jost, urz. VII st. sł. zwolniony na podstawie art. 116 ust. o państwowej służbie cywilnej z dn. 17/II 1922 r. z dniem 30/IV 1927 r.

Zdzisław Geisler, urz. VI st. sł. zwolniony na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dn. 17/II 1922 r. z dniem 31/III 1927 r.

Przyjęci:

Tadeusz Kaziewicz, kontr. prac. XII gr. upos. od dnia 21/IV 1927 r.

Wacław Wiercieński, do Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Lublinie w charakterze prow. urz. VIII st. sł. od 1/IV 1927 r.

Ignacy Gintowt-Dziewiałtowski, kontr. prac. VIII gr. upos. od dnia 1/IV 1927 r.

Przeniesieni:

Inż. Marjan Kurkowski, Inżynier powiatowy w VI st. sł. z Okręgowej Dyrekcji Pobót Publicznych w Lublinie do Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych w Łodzi.

b) w Starostwach:

Zwolnieni:

Henryk Sobocki, kont. prac. IX gr. upos. w Starostwie w Radzyniu z dniem 31/III 1927 r.

Henryk Radomski, urz. IX st. sł. w Starostwie w Lublinie z dniem 30/IV 1927 r.

Bohdan Giżanowski, kontr. prac. XII gr. upos. w Starostwie w Hrubieszowie z dn. 31/III 1927 r.

Adolf Milbrat, referendarz VII st. sł. w Starostwie w Białej Podlaskiej przeniesiony w stan spoczynku z dniem 30/IV 1927 r.

Przyjęci:

Henryk Szymański, kont. prac. X gr. upos. do Starostwa w Radzyniu od dnia 1/IV 1927 r.

Wincenty Makowski, kontr. prac. VII gr. upos. do Starostwa w Krasnymstawie od dn. 1/IV 1927 r.

Inż. Czesław Orłowski, kontr. prac. VIII gr. upos. do Powiatowego Zarządu Drogowego w Puławach.

Janina Januszkówna, kontr. prac. XII gr. upos. do Starostwa w Janowie Podlaskim od dnia 1/IV 1927 roku.

Przeniesieni:

Inż. Zygmunt Trojanowski, urz. VII st. sł. ze Starostwa w Radzyniu na stanowisko architekty powiatowego w Puławach.

Juljan Gajewski, kontr. prac. IX gr. upos. ze Starostwa w Hrubieszowie do Starostwa w Siedlcach.

Dr. Maciej Łach, referendarz VII st. sł. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zamianowany Starostą w Hrubieszowie.

Bolesław Zamościk, Starosta w Hrubieszowie przeniesiony do Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie i mianowany Radcą Wojewódzkim w VI st. sł.

B.

156.

Komisja Ankietowa Badania Warunków i kosztów Produkcji oraz wymiany.

L. 926/VII.

W wykonaniu polecenia p. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 kwietnia 1927 roku Nr. S. G. 1252, zawiadamiam, że powołana do życia na mocy rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22.XII — 1926 r. (Dz. Ust. R. P. z dnia 29-go grudnia 1926 roku

Nr. 127 poz. 74) Komisja Ankietowa Badania Warunków Kosztów Produkcji oraz Wymiany w najbliższych dniach rozpocznie prace badawcze na na miejscu w poszczególnych zakładach przemysłowych.

Komisja Ankietowa, względnie delegowane przez nią podkomisje kolegja, lub poszczególni właściwie upoważnieni pojedyńczy członkowie Komisji, będą się zwracać bezpośrednio do władz i urzędów II i I instancji oraz zarządów gmin miejskich i wiejskich o zapewnienie lokalu dla przesłuchiwania świadków rzeczoznawców i t. p. o ułatwienie w uzyskiwaniu kwater, wreszcie o ułatwienie w uzyskiwaniu środków lokomocji.

Ze względu na ważność sprawy wzywam wszystkie Urzędy II i I instancji do okazania Komisji Ankietowej jaknajdalej idącego współdziałania w jej pracach.

Wojewoda Lubelski

(—) *A. Remiszewski.*

Lublin, dn. 14 kwietnia 1927 r.

157.

Wyciąg z protokułu

II-go Zjazdu sekretarzy Wydziałów Powiatowych i inspektorów samorządów gminnych Województwa Lubelskiego, odbytego w Lublinie w dniach 8, 9 i 10 lutego 1927 r. pod przewodnictwem Wojewody Lubelskiego.

W zjeździe bierze udział 16 sekretarzy i 17 inspektorów, obecnym jest nadto Kurator O. S. L. p. Ignacy Pytlakowski. Naczelnicy Wydziałów Kuratorjum, Wizytator Szkół Powszechnych pan Opala, Dyrektor P. D. U. p. Kwiatkowski, Zastępca Prezesa OUZ. p. Włoszczewski, Inspektor Okr. U. Z. p. Orłowski, Inspektor Związku Ochotniczych Straży Pożarnych p. Łuszczyński oraz wszyscy Naczelnicy Wydziałów Urzędu Wojewódzkiego.

Zjazd ten miał charakter informacyjno-instrukcyjny.

Zagajając obrady powitał P. Wojewoda uczestników Zjazdu podnosząc, że celem *zjazdu jest bezpośrednie* zetknięcie się władz nadzorczych z tymi czynnikami, które mają stały kontakt z ludnością i są właściwymi propagatorami idei samorządowych.

Pan Wojewoda zapewnił, że roztoczy jak najszerszą opiekę i czuwać będzie nad należytem rozwojem samorządu, przyczem za najgłówniejsze zadania samorządu uważa Pan Wojewoda sprawy drogowe, sprawy rolnictwa oraz szkolnictwa powszechnego i zawodowego.

Po przemówieniu Pana Wojewody wygłosił referat radca Wojewódzki, p. Osiecki, na temat „Zadania inspektora samorządowego".

W referacie „Zadania inspektora samorządu gminnego" Wojewódzki Inspektor Związków Samorządowych, p. L. Osiecki, nawiązując do ostatniego Zjazdu, który odbył się temu cztery lata wstecz, omówił stopień zrealizowania przez Insp. Samorządu Gminnego tych zasad i wytycznych, będących przedmiotem obrad wymienionego zjazdu.

Omówiwszy to znaczenie, jakie gmina posiada dla całokształtu zagadnień administracji Państwa, jej wady i nastroje, uwidoczniające się wśród społeczeństwa w stosunku do młodego *naszego* samorządu, referent poddał szczegółowej analizie rolę Inspektora Samorządu Gminnego, jako nietylko czynnika kontrolującego, lecz i wychowawczego.

Przechodzę do organizacji inspekcyj i prac Inspektorów Samorządu Gminnego i w związku z tem zagadnieniem tak ważnem dla osiągnięcia takich lub innych rezultatów działalności ispekcyjnej, opierając się na poczynionych obserwacjach, stwierdzających, że jednak sprawa ta nie została w praktyce przez niektórych Panów Inspektorów należycie dociągnięta, referent odpowiadając na pytania: na czem polegać ma Inspekcja i do czego ma ona zmierzać, wskazał, że Inspekcja polegać powinna na ustaleniu, na zasadzie materjału dowodowego, nie ulegającego zakwestjonowaniu faktycznego stanu rzeczy, z jasnem uwypukleniem zauważonych usterek, na ustaleniu przyczyn tych usterek, pouczeniu organów odpowiedzialnych za ich dopuszczenie na postawieniu wniosków, zmierzających do usunięcia zauważonych niedomagań i wreszcie później, na dopilnowaniu, czy usterki te zgodnie z wydanemi zarządzeniami zostały usunięte i w jaki sposób, tudzież stwierdzeniu, czy więcej się już nie powtarzają, a w razie przeciwnym spowodowaniu odpowiedniego dochodzenia w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Na pytanie drugie, że inspekcja powinna zmierzać do ustalenia 1) czy majątek związku jest należycie zabezpieczony, eksploatowany i nie ulega uszczupleniu, 2) czy kontrola dokonywana przez czynniki lokalne jest należycie postawiona i te środki prewencyjne, które zmierzają do zabezpieczenia przed utratą w taki lub inny sposób funduszów publicznych są przestrzegane, 3) czy funkcje obowiązkowe związku, tak w zakresie administracji rządowej jak i samorządowej są należycie przez ten związek wykonywane, 4) czy Związek zadość uczynia tym obowiązkom, które wpływają z tytułu zbiorowego współżycia ludności na terytorjum tego związku i czy gospodaruje zgodnie z obowiązującym budżetem, 5) czy ciężary jakie na rzecz Związku ponosi ludność są współmierne do tych korzyści, które ta ludność wzamian za to otrzymuje i 6) czy wymiar danin publicznych, dokonywany przez Związek jest sprawiedliwy i mieści się w ramach obowiązujących ustaw, co ma doniosłe znaczenie tak ze względów prawnych jak skarbowych i ekonomicznych.

Zasady te w wielu wypadkach w pracach Insp. Sam. Gm. nie mają zastosowania. I tak sprawozdania, czy też protokuły lustracji są zbyt ogólnikowe, chaotyczne, lub szematyczne, sztywne nie ujmujące należycie istoty zaobserwowanego zjawiska i stwierdzonych niedomagań i nieuwzględniają jasno sprecyzowanych wniosków, zmierzających do usunięcia tych niedomagań, a są też wypadki, że lustracja przeprowadzona bezpośrednio po lustracji dokonanej przez danego Inspektora dała wyniki wprost przeciwne, niż to ustalił ten Inspektor. Wprawdzie na zasadzie ustalonego poprzednio już uzusu bezpośrednio po dokonanej lustracji Inspektor na miejscu wydaje

doraźne zarządzenia, ujęte w protokół, odpis którego wójt gminy przedkłada Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego, jednak protokuł ten powinien być uzupełniony przez Inspektora, oddzielnem sprawozdaniem przedłożonem po powrocie z inspekcji Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego i powinien stanowić podstawę do zreferowania sprawy przed kolegjum Wydziału, na barki którego Państwo włożyło obowiązek wykonywania nadzoru nad gminami wiejskiemi i gminami miast mniejszych. Również w wielu wypadkach możemy ustalić, że w lustracjach następnych nie uwidoczniono, czy niedomagania i usterki, stwierdzono w czasie lustracji poprzedniej zostały usunięte i w jaki sposób, a w razie przeciwnym jakie kroki z tego powodu przedsięwzięto. Powyższa okoliczność wywołuje wrażenie, że lustracje nie mają ciągłości, że ograniczają się tylko do pisaniny przez nikogo nie czytanej i uważanej za rzecz zgoła nieaktualną, gdy formalnie obowiązkowi wyjazdu i przeprowadzenia lustracji przez Inspektora stało się zadość, a uwzględniwszy, że w biurach Wydziałów Powiatowych sprawy z tytułu wykonywania nadzoru nad gminami nie są należycie usystematyzowane, doprawdy często nie można zorjentować się o stanie danej gminy, o warunkach w jakich się ona znajduje i o wartości jej pod względem administracyjnym.

Władze Nadzorcze będą zatem wymagały należytego i skrupulatnego usystematyzowania w instancji, w której centralizuje się nadzór nad gminami powiatu tych spraw przez wydzielenie ich i zaprowadzenie registratury, tak aby ona mogła odtwarzać wszechstronnie stan danej gminy i w chronologicznym porządku wykazać sposób wykonywania nadzoru wraz z uwidocznieniem tych represji, które w takiej, lub innej formie i w zależności od kwalifikacji konkretnego wypadku zostały wydane w celu przeciwdziałania objawom ujemnym i anormalnym. Bowiem przestrzeganie systematyczności w pracy jest najlepszą rękojmią wydajności tej pracy i osiągnięcia z niej należytych rezultatów.

Również referent zwrócił uwagę na potrzebę gromadzenia danych statystycznych, dotyczących stosunków gminnych, wskazując, że wytyczne w tym względzie zaczerpnąć można z pracy wydanej przez Główny Urząd Statystyczny: Projektów organizacji prac statystycznych w Pow. Związkach Komunalnych.

Wreszcie z uwagi, że kontakt pomiędzy Insp. Sam. Gm., a Urzędem Starościńskim, załatwiającym szereg spraw odnoszących się do zakresu działania gmin, jak to stwierdzono prawie wszędzie jest zbyt wązki, a nawet żaden, że wobec tego często powstają rozdźwięki, tudzież objaw nieświadomości o wydanych zarządzeniach, referent wskazał, że obowiązkiem Insp. Sam. Gm. jest kontakt ten utrzymywać w szerokich granicach i nietylko przez Przewodniczącego Wydziału Powiatowego, który z mocy Ustawy jest Starostą, lecz przez odpowiednich referentów Starostwa, załatwiających te sprawy, które dotyczą i opierają się o gminy, a więc wojskowe, ksiąg ludności i aktów stanu cywilnego, wyborów, kar dyscyplinarnych etc. etc.

Z kolei przechodzę na teren gminy. Referent zwrócił uwagę na okoliczność niewspółmiernego, dokonywania rewizji w poszczególnych gminach t. j., że trafiają się wypadki, że niektóre gminy od r. 1919 były lustrowane zaledwie dwa, trzy, cztery razy, gdy inne normalnie, a nawet i częściej. Objawu tego należy unikać, gdyż może on wywołać w swych konsekwencjach ujemne skutki. Gdy bowiem istotnie gminy gorzej działające wymagają większej czujności organu kontrolującego niż gminy dobre, atoli całkowite oniemal przeniesienia punktu ciężkości kontroli na pierwsze z wymienionych gmin sprawić może, że gmina dobrze funkcjonująca, a pozostawiona swemu losowi, opuści się, a nawet może uledz skorumpowaniu. Objawy tego rodzaju zdoła w praktyce zaobserwować.

W związku z szerzącemi się wśród urzędników administracji gminnej nadużyciami, w swym referacie Woj. Insp. Samorz. wskazał, że w celu skutecznego zwalczania tego groźnego objawu zadania Insp. Sam. Gm powinny iść: primo w kierunku moralnego podnoszenia tych czynników, pod pieczą których pozostaje dobro i fundusze publiczne, secundo w kierunku zastosowania i przestrzegania takich środków prewencji, któreby przestępstwom tym przeciwdziałały.

Przedewszystkiem więc środkiem zapobiegawczym przeciwko wyszczególnionym objawom jest kontrola. I chociaż kontrola dokonywana przez czynniki lokalne, obznajmione dokładnie z całokształtem zamierzeń, warunków i okoliczności, w których dany związek samorządowy się znajduje ma najistotniejsze znaczenie, jednak na terenie gmin szczególnie wiejskich z uwagi na niski poziom intelektualny odnośnych ciał, znaczenie kontroli przeprowadzanej przez te ciała jest zupełnie problematyczne, a zatem kontrola opierać się ona musi wyłącznie na Insp. Sam. Gm. i oczywiście może i powinna się nawet dokonywać przy współudziale czynników miejscowych, członków Komisyj rewizyjnych.

Kontrola powinna być szczegółowa, a o ile chodzi o rewizję kasy niespodziewana. Szczegółowość kontroli polegać powinna przedewszystkiem na uzgodnieniu wszystkich pozycyj dziennika kasowego z okresu od poprzedniej rewizji z dowodami kasowemi i wszechstronnem zbadaniu manipulacji biurowej, ewidencji, kontroli, załatwianiu spraw i interesantów, wymiaru podatków i danin publicznych oraz sposobu ich ściągania.

Nadto organ kontrolujący powinien badać i zwracać szczególną uwagę na sposób prowadzenia ksiąg ludności na przechowywanie dowodów do nich, na sposób prowadzenia aktów stanu cywilnego, na kontrolę wyroków sądowych i wykonywanie ich, co ze względu na istotę i znaczenie wymiaru sprawiedliwości ma doniośle znaczenie.

Po drugie zadaniem Insp. Sam. Gm. w zakresie prewencji przeciwko szerzeniu się korupcji i w celu uprawnienia administracji jest obowiązek należytego zorganizowania kontroli wewnętrznej t. j. zaprowadzenie kontroli, dotyczących funkcji urzędu natury finansowej i zorganizowanie manipulacyj kasowych, rachunkowych i podatkowych w ten sposób, aby istniała wzajemna kontrola osób, załatwiających te sprawy. Te ostatnie

względy o ile chodzi o gminę wiejską natrafiają wprawdzie na pewne trudności natury technicznej i mogą mieć znaczenie względne, jednak w Magistratach, miast, pozostających pod nadzorem Wydz. Powiatowych naogół mogą być dociągnięte.

Po trzecie środkiem zapobiegawczym przeciwko nadużyciom będzie spowodowywanie w każdym stwierdzonym konkretnie wypadku nadużycia, stosownej represji karnej przeciwko winnym.

Wreszcie z uwagi na te doniosłe znaczenia Związku gminnego dla całokształtu administracji Państwowej podkreślić wypada konieczność przestrzegania przez Insp. Sam. Gm. terminowego, szybkiego i sprawnego załatwiania spraw przez urząd tegoż Związku.

Przechodząc dalej do analizy zadań Inspektora Samorządu Gminnego, referent zwrócił uwagę, aby Insp. Sam. Gm. w swej działalności przestrzegali, że podjęta inicjatywa, a niewykonana, lub wykonana bądź wadliwie, bądź niegospodarnie, w skutkach swych jest fatalna, bowiem objaw ten podrywa autorytet władzy, osłabia wywołany nastrój i pogrąża samą ideę.

Wreszcie referent wskazał, że wytyczne, które zmierzają do usprawnienia gospodarki i administracji gminnej, znalazły swój wyraz w opracowanej nawet instrukcji dla Inspektorów Samorządu Gminnego, która została Inspektorom doręczona.

Przechodząc do zadań Inspektora w zakresie instruktorsko-społecznym i nawiązując do założeń, postawionych w tym względzie na wstępie wygłaszanego referatu Woj. Insp. Samorządowy zadania te ujął w dwuch kierunkach: primo w kierunku współdziałania przez wywoływanie odpowiedniego nastroju, agitację i wyjednywanie subwencji, z organizacjami społecznemi w celu zakładania stowarzyszeń o charakterze gospodarczym, społecznym i wogóle dobra publicznego jak kooperatyw. organizacyj rolniczych, czytelni, straży ogniowych i t. p.; sekundo w kierunku współdziałania i organizowania zrzeszeń i instytucyj mieszczących się w granicach działania Państwa, a wszczególności w granicach obligatoryjnego, bądź fakultatywnego działania danego związku samorządowego. Do zadań tej kategorji zaliczyć należy organizowanie gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych, organizowanie spółek wodnych. organizowanie spółek drogowych, popularyzowanie idei nauczania powszechnego w kierunku rozszerzania sieci szkolnej, zabezpieczenia kulturalnych warunków pracy nauczycielstwa, propagowanie tak niezbędne dla rozwoju rolnictwa, komasacji i t. p.

Należyte realizowanie tych postulatów miałoby niewątpliwie doniosły wpływ na ukształtowanie się wewnętrznych naszych stosunków. Przedewszystkiem przyczyniłoby się do moralnego, intelektualnego i materjalnego podniesienia się mas, co z kolei miałoby ten skutek, że przesunęłoby te masy na szeroką płaszczyznę interesów państwowych.

Szczególnego jednak znaczenia nabierają organizacje Spółek drogowych, które przy budowie dróg bitych w Województwach centralnych odegrały, tak poważną rolę. U nas, aczkolwiek nastroje w odniesieniu do potrzeby budowy dróg bitych naogół uległy zmianie, jednak instytucja Spółek drogowych w praktyce dotąd nie miała zastosowania i według posiadanych, wiadomości inicjatywa w kierunku powołania tych Spółek do życia zaledwie w dwuch gminach poczyna kiełkować.

Po ożywionej dyskusji, w której zabierali głos inspektorzy, podnosząc trudności, przy wykonywaniu nadzoru nad gminami głównie z powodu zaabsorbowania pracą czysto biurową w Wydziale Powiatowym, Pan Wojewoda zapewnił, że w etatach pracowników Wydziałów powiatowych, nie będą przez Urząd Wojewódzki skreślane etaty pomocników Inspektorów, lub też referentów dla spraw gminnych, obowiązkiem których będzie wykonywanie czynności biurowych w związku z działalnością gmin.

W dyskusji na temat metody inspekcji i terminów ich przeprowadzania, Naczelnik Wydziału Samorządowego p. Szaynowski wyjaśnił, że w każdej gminie powinna się odbyć w roku conajmniej 1 rewizja generalna i 1 rewizja dorywcza, a przez tą ostatnią rozumie się przedewszystkiem rewizję kasy.

Następnie inspektorzy sam. gmin. złożyli sprawozdanie ze swej działalności w roku 1926 i co do czasu zużytego na rewizję gmin.

W tem miejscu poruszył Pan Wojewoda sprawę okólników przesyłanych do gmin i wskazał, że byłoby pożądanem, ażeby wszystkie gminy prenumerowały Wojewódzki Dziennik Urzędowy, a wówczas odpadłaby potrzeba wysyłania do gmin okólników, które obecnie na skutek zarządzenia Urzędu Woj. sporządzają Wydziały Powiatowe i Starostwa.

Zarazem Pan Wojewoda rzuca myśl stworzenia jednego Wojewódzkiego czasopisma Samorządowego, przyczem oczywiście musiałby on powstać przy wspólnych wysiłkach finansowych powiatów i miast. Pan Wojewoda uważa, że w ten sposób stworzyłoby się organ obejmujący całokształt polityki gospodarczej samorządowej w Województwie i uniknęłoby się braku skoordynowania działalności poszczególnych związków samorządowych na terenie Województwa. Sprawę tę poleca Pan Wojewoda zebranym do przemyślenia.

Następnie wygłasza referat Naczelnik Wydziału Rolnego p. Rachwald na temat zadań w zakresie rolnictwa, weterynarji i zalesienia nieużytków.

Po referacie rozwinęła się dyskusja na temat instruktorów rolnictwa, pól pokazowych szkółek, spółdzielni rolniczych, lekarzy weterynarji i badaczy mięsa oraz hodowli bydła.

Pan Wojewoda podnosi, że rolnictwo które stanowi podstawowy warsztat pracy przeważnej części mieszkańców państwa, powinno być, nie tylko otaczane opieką samorządów, ale także samorządy powinne ująć inicjatywę w swe ręce w każdej z wyżej wymienionych dziedzin rolnictwa.

W dziedzinie weterynarji, uważa Pan Wojewoda za konieczność, by w każdym powiecie był

lekarz Weterynarji. Muszą być również badacze mięsa, przeznaczeni na okręgi na które cały powiat zostanie podzielony, tak, ażeby nietylko mięso przeznaczone na eksport, ale także i mięso na zaspokojenie potrzeb miejscowych podlegało ścisłej kontroli weterynaryjnej. Należy dążyć do tego, by w każdej osadzie, wsi czy też w miasteczku wyznaczone były pewne dnie w tygodniu w którychby badacze mięsa przyjeżdżali i kontrolowali ubój bydła i nierogacizny. Pozatem ubój bydła powinien być bezwarunkowo wzbroniony.

Jako dalszy etap podniesienia hodowli bydła, służyć powinny ambulatorja i przychodnie. Te ostatnie jako mniej kosztowne w pierwszej linji powinne znaleść szerokie zastosowanie.

Wobec bardzo szczupłej ilości reproduktorów jaką Państwo posiada, pożądanem jest, ażeby sprawę tę ujęły w swe ręce Wydziały Powiatowe i do budżetów wstawiały odpowiednie kwoty na zakup reproduktorów.

W końcu Pan Wojewoda zwraca uwagę na konieczność zajęcia się przez lekarzy weterynaryjnych sprawę kastracji bydła i nierogacizny.

Dyrektor Polskiej Dyrekcji Ubezp. Wzajemnych p. Leon Kwiatkowski wypowiedział referat na temat ubezpieczenia ruchomości rolnych od ognia, plonów od gradobicia oraz żywego inwentarza od pożaru, wskazując na konieczność współpracy samorządu w tej dziedzinie.

P. Orłowski Inspektor Okr. U. Z. przedstawia w obszernym referacie sprawę komasacji. Nad referatem toczyła się obszerna dyskusja, przyczem z wielu stron zgłoszono zażalenia na sposób jej przeprowadzenia. Pan Wojewoda zapewnił zebranych, że sprawie komasacji, jako jednemu z najpoważniejszych zadań w przebudowie ustroju Państwa Polskiego poświęci baczną uwagę.

Następnie inż. Szramowicz wypowiedział obszerny referat na temat meljoracji podstawowych i szczegółowych oraz wskazał źródła z których mogą samorządy czerpać kredyty na wykonanie robót meloracyjnych. (Sprawa ta zostanie obszernie omówioną w jednym z najbliższych numerów Dziennika Urzędowego).

Po referacie składali sekretarze sprawozdania z działalności poszczególnych Wydziałów Powiatowych w zakresie meljoracyj.

Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego p. Dr. Kujawski wygłosił referat w sprawach sanitarnych.

Referent podkreślił na wstępie konieczność koordynacji zbiorowych wysiłków przy pracy w dziedzinie zdrowotności publicznej. Dziedzina ta należy nie tylko do lekarzy, ale do całego społeczeństwa, zaś inspektorzy samorządowi i sekretarze wydziałów powiatowych mają możność przyczynienia się w dużym stopniu do poprawy istniejącego stanu w zakresie sanitarnym.

Inspektorzy samorządowi muszą znać treść szeregu Ustaw i rozporządzeń obejmujących całokształt potrzeb sanitarnych, z którymi gminy mają bezpośrednią styczność, oraz co do których obowiązane są mieć nadzór nad ich zaspokojeniem.

Na tle tych ustaw i rozporządzeń referent omówił te potrzeby. Obowiązki ciał samorządowych przewidziane są w Zasadniczej Ustawie Sanitarnej, a niektóre z wyszczególnionych tam obowiązków obciążają bezpośrednio gminy. Wyliczywszy te obowiązki referent w dalszym ciągu streścił w zastosowaniu do Urzędów Gminnych istotę Rozporządzenia Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami w przedmiocie utrzymania porządku w miastach i osadach, oraz utrzymania i budowy studzien, ustawę o chorobach zakaźnych, ustawę o ochronnem szczepieniu ospy wraz z nowelą do tej ustawy; rozporządzenie o utrzymaniu zakładów kąpielowych publicznych, o przepisach sanitarno-budowlanych normujących pomiędzy innemi budowę ustępów na wsi; rozporządzenie o utrzymaniu porządku i czystości w urzędach, sklepach, magazynach i innych zakładach publicznych; ustawę o przepisach porządkowych na drogach publicznych; rozporządzenie o urządzeniu i utrzymaniu piekarń, zakładów fryzjerskich, hoteli, domów mieszkalnych dla służby folwarcznej.

Nie są to wszystkie, ale najważniejsze i życiowo narzucające się dziedziny, w których urzędy gminne muszą ingerować. Wprawdzie piecza w tych sprawach należy przedewszystkiem do czynników ściśle sanitarnych, ale urzędy gminne bezpośrednio i nieustannie stykające się z życiem mają możność i obowiązek wglądania oraz usuwania braków i uchybień nieraz własną władzą, kiedyindziej zwracając się do właściwych miarodajnych czynników.

Inspektor samorządowy, będąc niejako bezpośrednim opiekunem gminy, oraz znając wymogi ustaw i rozporządzeń ma możność i obowiązek dopilnowania w tym kierunku urzędów gminnych, kontrolowania, wyjaśniania, wreszcie interwenjowania w razie stwierdzonych uchybień. Duży też wpływ może i powinien mieć inspektor na Rady gminne.

Ogólna znajomość wymagań ustawodawstwa sanitarnego potrzebna jest i dla sekretarza wydziału powiatowego, tylko już nie w celach wykonawstwa, a ze względu na wpływ jaki on może mieć na należyte ustalenie budżetu sanitarnego Sejmiku.

Z tego punktu widzenia referent pokrótce omówił potrzeby jakie powinny być uwzględnione w dziale zdrowia publicznego, zależnie od warunków miejscowych oraz maximum możności. A więc szpitalnictwo, walka z chorobami zakaźnemi, szczepienia ochronne, dezynfekcje, kąpieliska, walka z gruźlicą, jaglicą, chorobami wenerycznemi, alkoholizmem: zapewnienie pomocy lekarskiej, lekarze okręgowi, akuszerki gminne, opieka nad chorymi umysłowymi, oraz nieuleczalnymi, opieka hygieniczno-lekarska nad matką i dzieckiem, nad szkołami, sierocińce, krople mleka i t. p.; t. zw. ośrodki zdrowia, łączące szereg zadań zapobiegawczo-leczniczych; wychowanie fizyczne; propaganda w zakresie zdrowia publicznego.

Budżety sanitarne powinny być układane zawsze na podstawie wyników lekarzy powiato-

wych, i wogóle wszystkie sprawy sanitarne winny być omawiane i decydowane z udziałem lekarza powiatowego, względnie lekarzy sejmikowych.

Wreszcie referent zwrócił uwagę na konieczność uwzględnienia czynnika ogólno-społecznego jaki przyświecać powinien przy włączeniu spraw sanitarnych do szeregu najważniejszych zadań samorządu.

W sprawach drogowych wypowiada referat Dyrektor Okr. Dyr. Rob. Publ. inż. Marynowski.

Dość częste zjawisko braku równowagi w sądach i działaniach Wydziałów Powiatowych w związku z ich obowiązkami i uprawnieniami w dziedzinie drogowo-administracyjnej jest zapewne odbiciem ścierania się różnych poglądów na ostateczne uształtowanie administracji drogowej.

Zjawisko to jednak moim zdaniem, powinno być bezwzględnie tłumione, a szczególnie w tych wypadkach, dość zresztą częstych, w których osobisty sposób widzenia i sądzenia spraw drogowych zasłania obowiązujące w tej dziedzinie ustawy i rozporządzenia.

W tym też kierunku idzie moje odziaływanie na kierowników powiatowych zarządów drogowych, o ile usiłują działać wbrew nadmienionej zasadzie, w tym też celu pragnę w dzisiejszym referacie przypomnieć panom i podkreślić główne zasady obowiązujące w dziale administracji drogowej.

Główną zasadą gospodarki drogowej obowiązującą na terenie b. Królestwa Kongresowego jest jednotorowość, wynika to z brzmienia § 16 Ustawy Drogowej z dn. 10.XII. 1920 r. który głosi: „Organizacja jednolitego zarządu wszystkich dróg samorządowych w obrębie województwa w granicach przepisów ustawy niniejszej należy do właściwego wojewódzkiego związku samorządowego. Na terenie jednego powiatu nie może być więcej niż jeden samorządowy zarząd drogowy. Przepis ten nie dotyczy gmin miejskich, wydzielonych z powiatów.

Do czasu utworzenia samorządu wojewódzkiego według obowiązujących zasad administracji drogowej, wyłuszczonych w okólniku Ministra Robót Publicznych z dnia 27.XII 1921 r. № XII-987, a opartego na ustawie drogowej z dnia 10.XII 1920 r. (Dz. U. R. P. № 6 z 1921 r. poz. 34) pozostają nadal w mocy: dekret Naczelnika Państwa z dnia 7.II 1919 r. (Dz. Praw. № 14 z 1919 r. poz. 149), określający między innemi techniczne kierownictwo gospodarką na drogach naówczas powiatowych i gminnych i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20.V 1920 r. (Dz. Ust. № 47/20 1920 r. poz. 289), mocą którego inżynierowie powiatowi (obecnie przemianowani na Kierowników powiatowych zarządów drogowych) przydzieleni do Wydziałów powiatowych dla prowadzenia gospodarki drogowej podlegają tymże wydziałom powiatowym, zaś w sprawach technicznych podlegają bezpośrednio Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych.

W sprawach administracyjnych wymagających znajomości techniki drogowej Kierownicy Pow. Zarz. Drog. obowiązani są dawać swą opinję na żądanie starostów.

Jak z powyższego wynika Wydział Powiatowy Sejmiku administrują wszystkiemi kategorjami dróg w powiecie, a więc państwowemi, wojewódzkiemi i powiatowemi i prócz tego obowiązane mieć nadzór nad grodami gminnemi i udzielać pomocy technicznej na drogach gminnych.

Obowiązki te Wydziały powiatowe wykonywać mają przez powiatowe zarządy drogowe, na czele których stoją w myśl rozporządzenia Min. Rob. Publ. z dnia 12.VII 1922 r. określającego kwalifikacje wymagane od służby samorządowej drogowej (Dz. Ust. R. P. № 64/22 poz. 579) Kierownicy o powyższem wykształceniu technicznem, przydzieleni przez M. R. P. a pozostający w służbie państwowej.

Kierownicy ci z reguły powinni otrzymywać od Wydz. Powiatowego dodatek do uposażenia w wysokości 50% poborów państwowych.

Aby Wydziały powiatowe mogły skutecznie spełniać włożone nań, tak ważne dla życia gospodarczego powiatu — obowiązki administrowania drogami, muszą przedewszystkiem posiadać odpowiednio do potrzeb i zadań należycie zorganizowane powiatowe zarządy drogowe.

Przychodząc do praktycznego ujęcia tego zagadnienia należy, aby Wydziały powiatowe dołożyły wszelkich możliwych starań i wysiłków, by powiatowe zarządy drogowe miały możność faktycznego kierownictwa całokształtem spraw drogowych w powiecie na wszystkich kategorjach dróg a da się to osiągnąć przez wprowadzenie w życie niektórych podstawowych warunków, a mianowicie:

1) całkowitego zespolenia powiatowych zarządów drogowych z wydziałami powiatowemi,

2) odpowiednią do potrzeb drogowych powiatu ilością i jakością personelu technicznego i linjowego,

3) należyte zużytkowanie wiedzy i pracy personelu technicznego wyłącznie w zakresie gospodarczo-technicznym przez odciążenie go od czynności kancelaryjno-rachunkowo-kasowych,

4) przez dostarczenie względnie ułatwienie zarówno kierownikom powiatowych Zarządów drogowych jak i całemu personelowi technicznemu odpowiednich środków lokomocji.

Przechodzę do szczegółowego omówienia każdego z poszczególnych punktów.

Punkt pierwszy — całkowite zespolenie Powiatowych Zarządów Drogowych z Wydziałami Powiatowemi rozumiem w ten sposób, że cała polityka i gospodarka drogowa Wydziału Powiatowego winna być ściśle wykonywana przez powiatowe zarządy drogowe, to znaczy wszystkie sprawy drogowe winny być uzgodnione między przewodniczącym Wydziału Pow. i Kierownikiem Powiatowego Zarządu Drog. i żadnej rozbieżności w przeprowadzeniu i ujęciu sprawy być nie powinno, jak również nie może być spraw drogowych załatwianych przez Wydz. Powiatowy poza Kierownikiem Pow. Zarz. Drogowego.

Aby takie ściste zespolenie mogło nastąpić uważam za jeden z nieodzownych warunków umieszczanie z reguły biura powiatowego zarządu drogowego w lokalu wydziału powiatowego sej-

miku, da to możność łatwiejszego porozumienia, uzgodnienia i załatwienia spraw bieżących zarówno kierownikowi powiatowego zarządu drogowego, jak i wydziałowi, usunie nieuniknioną a szkodliwą dla spraw drogowych korespondencję między wydziałem powiatowym a powiatowym zarządem drogowym, jak to ma miejsce w wielu wypadkach obecnie.

Następnym warunkiem zespolenia uważam, aby cała korespondencja wydziału powiatowego na zewnątrz powiatu w sprawach drogowych była podpisywana przez przewodniczącego wydziału powiatowego i kierownika powiatowego zarządu drogowego, a nie sekretarza. Do podpisywania korespondencji wewnętrznej w sprawach nie zasadniczych przewodniczący wydziału powiatowego może upoważnić kierownika powiatowego zarządu drogowego, który w tym wypadku winien podpisywać: „Za przewodniczącego Wydziału--Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego—X. X.“

Z tych też względów wszystkie pisma i rozporządzenia władz II instancji już dziś dochodzą Kierow. Pow. Zarz. Drogowych bez względu na ich treść przez Wydziały Powiatowe i przez ten Wydz. Powiatowy wszelka urzędowa korespondencja Pow. Zarz. Drogowych powinna wychodzić na zewnątrz.

Drugi punkt — personel powiatowego zarządu drogowego. W związku z przewidywaną wzmożoną budową dróg bitych samorządowych personel techniczny powiatowego samorządu drogowego oprócz kierownika pow. zarz. drog. winien składać się conajmniej z technika, względnie młodszego inżyniera do dróg samorządowych i technika do dróg gminnych, którzy pod względem służbowym podlegają bezpośrednio kierownikowi powiatowego zarządu drogowego.

Zakres działania inżyniera powiatowego t. j. kierownika powiatowego zarz. drogowego ściśle określa okólnik M. R. P. z dnia 27.XII 1921 roku Nr. XII-987 o nim więc mówić zbyteczne, zakres działania technika do dróg samorządowych obejmować winien zarówno utrzymanie, jak i budowę nowych dróg bitych samorządowych i mostów. Wszystkie roboty na drogach samorządowych winny być wykonywane wyłącznie na skutek zarządzenia kierownika powiatowego zarządu drogowego — według tych samych przepisów co i na drogach państwowych, dotyczy to zarówno prowadzenia robót, jak i dostaw ściśle według zatwierdzonego budżetu drogowego przez Wydz. Powiatowy.

O ile Wydziały powiatowe w ostatnim roku już wykazały większe zainteresowanie się budową i utrzymaniem dróg powiatowych, to jednak Rady Gminne dziś jeszcze nie doceniają, jeżeli niezupełnie, to w każdym razie w nienależytym stopniu, tej tak niezmiernie ważnej, a jednak zupełnie zaniedbanej potrzeby gospodarczej, ograniczając się jedynie do naprawy tych dróg nawskroś prymitywnemi sposobami. Aby sprawę tę posunąć naprzód w końcu referatu poruszę ją oddzielnie, tam też poruszę zadanie technika dla dróg gminnych.

Punkt trzeci—należy te wykorzystanie widzy i pracy personelu technicznego wyłącznie w zakresie technicznym i gospodarczo-drogowym przez odciążenie go od czynności kancelaryjno-rachunkowo-kasowych.

Kierownik powiatowego zarządu drogowego o ile ma podołać w całości włożonem na niego zadaniom, nie może zajmować się robotami biurowemi ani też prowadzić osobiście jakichkolwiek ksiąg rachunkowych i kasowych.

Powyższe można osiągnąć przez przekazanie wydziałowi powiatowemu całkowitego prowadzenia księgowości pow. zarz. drogowych wraz ze sporządzaniem zliczeń rachunkowych i uskutecznianiem wypłat zarówno w biurze, jak i na linji. Zarząd Drogowy jedynie winien skierowywać do wydziału powiatowego do wypłaty, sprawdzone pod względem technicznym i zaakceptowane przez kierownika powiatowego zarządu, dokumenty płatnicze za wykonanie roboty lub dostawy z pisemnem zleceniem wypłaty w formie karty służbowej z wymienieniem z jakich funduszów dana wypłata ma być uskuteczniona. Wydział powiatowy wypłaty winien uskuteczniać przez swego płatnika i do tych czynności nie powinna być używana służba drogowa.

Bez pisemnego zlecenia wypłaty kierownika powiatowego zarządu drogowego wydział powiatowy nie ma prawa dokonać wypłaty, z sum drogowych na żadnych z kategorji dróg.

Zarząd Drogowy może być upoważniony do zawierania umów i wydatkowania jednorazowo według rachunku do wysokości kwoty 500 zł.

Wszelkie wydatki jednorazowe ponad tę kwotę winny być uprzednio zatwierdzone przez Wydział Powiatowy dla dróg samorządowoch, a przez Okr. Dyr. Rob. Pub. dla dr. państwowych.

Zarząd Drogowy może w wyjątkowych razach dokonywać jedynie tylko takich wypłat, których uskutecznienie w Kasie Sejmiku byłoby zbyt uciążliwe dla osób zainteresowanych, a posyłanie specjalnego płatnika byłoby nieracjonalne, np. niewielkich list płatniczych, osób pracujących daleko od siedziby Wydziału Powiatowego.

Roboty po ukończeniu winny być przyjmowane przez Wydział Powiatowy na podstawie sporządzonych przez Zarząd Drogowy aktów przyjęć, opartych na sporządzonych wykonawczych kosztorysach dla każdej roboty, na którą był przeznaczony osobny kredyt nap. budowa odcinka, lub całej drogi, lub mostu.

Akta przyjęcia robót wykonanych z kredytów samorządowych bądź utrzymania, bądź budowy dróg i mostów, winny być sporządzane według wzorów i przepisów, które zostały wprowadzone dla dróg państwowych.

Wydziały Powiatowe winny prowadzić księgowość tak dla dróg państwowych jak i samorządowych zgodnie z okólnikiem M. R. P. № XII-1055 z dnia 2.XI 1923 r. wydanym w porozumieniu z Min. Spraw Wewnętrznych w przystosowaniu do rocznych sprawozdań, przesyłanych do Ministerstwa, tak by sporządzenie tych sprawozdań sprowadzało się do zwykłego sumowania pozycji w poszególnych kolumnach odnośnych ksiąg. Wobec

mającej nastąpić zmiany wzorów tych sprawozdań — takowe będą przesłane wydziałom powiatowym dodatkowo po ich otrzymaniu z Ministerstwa Rob. Publ.

Wreszcie ostatni punkt czwarty — dotyczy ułatwienia lokomocji zarówno kierownikom powiatowych zarządów drogowych, jak i całemu personelowi technicznemu.

W razie niemożebności oddania do wyłącznej dyspozycji powiat. zarz. drog. posiadanych przez wydział powiatowy samorządowych środków lokomocji, wydział powiatowy winien ułatwić kierownikowi powiatowego zarządu drogowego nabycie własnych środków lokomocji przez udzielenie długoterminowej pożyczki. W tym wypadku zwrot kosztów ich utrzymania najracjonalniejszym byłby w postaci miesięcznego ryczałtu opłaconego przez rząd i samorząd proporcjonalnie do ilości dróg samorządowych i państwowych w powiecie.

W każdym razie należy mieć na względzie, że brak dogodnych środków lokomocji powoduje straty w kosztach wykonania robót wielokrotnie przewyższające koszta utrzymania środków lokomocji.

To są te główne podstawy i wytyczne, które Wydziały Powiatowe powinny mieć na uwadze w stosunku do pow. zarz. drogowych, a do wyprowadzenia których dąży Urząd Wojewódzki i niemi nadal kierować się powinni Kier. Pow. Zarz. Drog.

Nim przejdę do omówienia organizacji robót na drogach gminnych — poruszę jeszcze w głównych zarysach sprawę sporządzania i wykonania budżetów drogowych Wydz. Powiatowych.

Ponieważ wielokrotnie przy lustracjach Wydziałów Powiatowych zostało stwierdzone, że zachodzą znaczne różnice pomiędzy sumami uchwalonemi w budżetach drogowych Sejmików, a rzeczywiście wydatkowanemi, zarówno w dziale budowy nowych dróg jak i konserwacji istniejących, przeto pragnę na tę sprawę szczególnie zwrócić uwagę Wydz. Pow.

Różnica ta prawdopodobnie wynika, albo z nierealności budżetów, które bezwarunkowo winny być układane według faktycznych potrzeb powiatu, albo z niemożności finansowej Sejmików, wreszcie z nieściągnięcia w odpowiednim czasie sum przypadających z opłat drogowych.

Należy więc aby Kierownicy Powiatowych Zarządów drogowych przy układaniu budżetu drogowego mieli na uwadze tak potrzeby, jak i finansową możność Sejmików pokrycia potrzeb i dopiero po uprzedniem krytycznem rozważeniu wszystkich okoliczności, przystępowali do układania budżetu.

Wydziały Powiatowe zaś wiedząc, że wydatkowanie z budżetu drogowego sum bywa często nieregularne z powodu opóźnienia wpływów podatkowych i doceniając, że stan taki b. ujemnie wpływa na wykonanie budżetu zarówno co do ilości zamierzonych robót, jak i ich kosztów—winny zawczasu zapewnić sobie na ten okres krótkoterminowe pożyczki w instytucjach udzielających takiego kredytu. Da to bowiem możność odpowiedniego wykorzystania wolnych od polnych robót sił roboczych powiatu, zarówno na dostawę materjałów, jak i przeprowadzenia samych robót.

Budżety drogowe przedkładane do uchwały Sejmiku powinny być układane według jednolitego dla całego Województwa szematu i zawierać następujące zasadnicze działy:

I. Wydatni na utrzymanie personelu Zarządu Drogowego i służby drogowej (drogomistrze i dróżnicy, ryczałty na rozjazdy i t. p.).

II. Utrzymanie dróg bitych samorządowych z podziałem na wojewódzkie i powiatowe, ze szczegółowem podaniem ilości km. renowacji i głównych robót konserwacyjnych, jako to: ilości potrzebnego do użycia materjałów kamiennych, pomocy dróżnikom przy konserwacji, przebudowa mostków na mosty o stałym typie, naprawa istniejących mostów, zadrzewienie, oczyszczanie od zasp śnieżnych i t. p.

Koszta winny być podane w średnich cyfrach, przypadających na 1 km. drogi, a otrzymanych ze szczegółowych kosztorysów, załączanych jako alegat do budżetu.

III. Utrzymanie dróg grutowych samorządowych, z podziałem na wojewódzkie i powiatowe, również ze szczegółowem podaniem zamierzonych na nich robót, popartych odpowiedniemi kosztorysami.

IV. Budowa nowych dróg bitych z wyszczególnieniem drogi i ilości projektowanych km. drogi z podaniem kosztu od 1 km. sporządzonych w oddzielnym kosztorysie.

V. Budowa i przebudowa większych mostów z podaniem gdzie i jakie mosty mają być zbudowane, względnie przebudowane, z wykazaniem kosztów 1 m. b. rozpiętości mostu, popartych również szczegółowymi kosztorysami.

VI. Subwencje udzielane przez Sejmik gminom na roboty drogowe.

VII. Kupno narzędzi drogowych.

W ten sposób zestawiony przez Powiatowy Zarząd Drogowy budżet drogowy, a zatwierdzony przez Sejmik, Wydz. Powiatowy przesyła do rozpatrzenia Okręgowej Dyrekcji R.P. w 2-ch egzemplarzach, która z odpowiedniemi poprawkami i uwagami zwraca go Wydziałowi Powiatowemu do ostatecznego zatwierdzenia, który po zatwierdzeniu przesyła do Wydz. Samorządowego Województwa.

Po zatwierdzeniu zaś przez Wydział Powiatowy oddany być powinien Powiatowemu Zarządowi Drogowemu do wykonania.

Dalej chodzi więc tylko o należyte wykonanie budżetu ściśle w granicach zatwierdzonych przez Wydział Powiatowy. — W tym celu należy ściśle przytrzymywać się następujących zasad, nieprzestrzeganie których przy stwierdzeniu w czasie lustracji Wydziałów Powiatowych i Powiatowych Zarządów Drogowych, poczytywane będzie za przekroczenie, mianowicie:

1) Wydziałowi Powiatowemu nie przysługuje prawo przenoszenia kredytów z jednej po-

życji, zatwierdzonego budżetu drogowego, do drugiej, przeniesienie takie może być jedynie uskutecznione tylko na podstawie odnośnej uchwały Sejmiku.

2) Powiatowym Zarządom Drogowym nie przysługuje prawo zwiększenia ani ilości zatwierdzonych robót, ani cen jednostkowych na materjały i robociznę, ani zmiany w robotach przewidzianych budżetem, a zatwierdzonych przez Wydział Powiatowy. Zmiany takie mogą być jedynie dokonywane po pisemnem zaaprobowaniu przez Wydział Powiatowy.

Organizacja robót drogowych na drogach gminnych.

Ustawodawstwo rosyjskie, o ile chodzi o drogi nie mające znaczenia wybitnie strategicznego, traktowało sprawy drogowe po macoszemu, i nie przyzwyczaiło ludności do istotnych świadczeń na rzecz budowy dróg czy ich utrzymania.

Ustawodawstwo polskie drogowe kładzie obowiązek utrzymywania i budowy dróg na ciała samorządowe.

Jeżeli chodzi o drogi gminne to art. 12. Ust. Dr. z dnia 10.XII. 1920 r. mówi o wykonaniu budowy i konserwacji ich przez Sejmik, bądź gminy, a art. 19, że budowa i konserwacja dróg gminnych wykonywa się na koszt gminy na podstawie uchwały Rady Gminnej lub miejskiej, największe jednak znaczenie dla rozwoju dróg gminnych ma część IV ustawy o świadczeniach w naturze.

Art. 28 i 29 mówią w jakich wypadkach mogą szarwarki być wykonywane, — otóż o ile na drogach trzech najwyższych kategorji mogą być szarwarki stosowane tylko w razie klęsk żywiołowych i to płatne względnie dobrowolne świadczenia, to na drogach gminnych szarwark może być traktowany jako obowiązkowy podatek w naturze, w robociźnie pieszej i ciągłej — na zasadzie uchwały Rady Gminnej lub miejskiej, bez potrzeby jej zatwierdzenia przez Zebranie Gminne.

W myśl art. 30 świadczenia w naturze dotyczą opłacających podatki bezpośrednie w stosunku ich wysokości i mogą być według art. 31 zamienione na gotówkę ale w wysokości pokrywającej koszt najmu zastępcy i to dopiero na zasadzie uchwały Rady Gminnej, zatwierdzonej przez Wydział Powiatowy. Prócz tego nadzwyczaj ważne znaczenie mają art. 25, 26 i 27 o powstawaniu spółek drogowych dla budowy i utrzymywania dróg samorządowych, na zasadzie których zostało następnie wydane rozporządzenie M. R. P. z dnia 8.X.1921 r. (Dz. U. Nr. 5/22 poz. 33) w przedmiocie statutu wzorowego dla spółek drogowych. Rozporządzenie to przewiduje w par. 23 udział w spółce zarówno w gotówce, jak i w naturze.

W skład spółki wchodzić mogą zarówno osoby prywatne, jak i instytucje, przyczem ważnym jest uprawnienie spółki do przymusowego pociągnięcia do udziału z pośród zainteresowanej ludności o ile dwie trzecie potrzebnego kapitału dobrowolnie będzie zadeklarowane.

Pozatem należy wspomnieć o okólniku M. R. P. z dn. 27.XII.1921 r. wyjaśniającym zasady administracji drogowej przy stosowaniu Ust. Dr. z dn. 10.XII.1920 r. według którego Powiatowy zarząd drogowy obowiązany jest w myśl art. 12 udzielać pomocy technicznej gminom, a w braku Pow. Zarz. Dróg — Państwowy Zarząd Drogowy.

Ustawodawstwo polskie drogowe — oddając w ręce samorządu powiatowego sprawę dróg gminnych dało Wydziałom Powiatowym możność inicjatywy, w tym też kierunku Wydziały powiatowe powinny rozwinąć jak najwydatniejszą działalność.

Należy jednak postępować oględnie, by nie wywoływać masowych sprzeciwów i zniechęcenia ludności z jednej strony, z drugiej zaś strony należy w jaknajszybszym tempie odrobić stracony i niewykorzystany czas.

W zasadzie w myśl stanowienia § 12 ust. drog. budowa i utrzymanie dróg gminnych należy do Powiatowego Związku samorządowego, który je wykonywa w ramach budżetu poszczególnych gmin z uwzględnieniem ich żądań, bądź też przekazuje je gminom do wykonania.

W razie przekazania gminom zarządu nad drogami gminnemi Wydział Powiatowy nadzoruje gminy tak co do budowy jak i utrzymania dróg gminnych i kieruje odnośnemi czynnościami tych zarządów z uwzględnieniem miejscowych stosunków, wykonuje stałą kontrolę, aby drogi zostały uporządkowane i były w dobrym stanie, czuwa nad wczesnem i należytem wykonaniem robót na drogach gminnych i t. p.

A więc dla tych czynności należy, by Wydziały Powiatowe posiadały specjalną siłę techniczną podporządkowaną Kierownikowi Powiatowego Zarządu Drog. dla nadzoru wszystkich robót na drogach gminnych, przeprowadzania studjów, sporządzania projektów i kosztorysów nowych dróg bitych i udzielania wskazówek technicznych przy naprawie dróg gruntowych sposobem szarwarkowym.

W celu utrzymania kontroli nad drogami gminnemi Wydział Powiatowy winien wstawiać do swego budżetu odpowiednie kwoty na pokrycie:

a) kosztów wydatków utrzymania personelu technicznego potrzebnego do nadzoru nad budową i utrzymaniem dróg gminnych w obrębie całego powiatu,

b) kosztów zakupu i konserwacji maszyn drogowych, potrzebnych na drogach gminnych, w obrębie całego powiatu,

c) koszta zakupu wzorów i druków dla administracji dróg gminnych,

d) Ponadto Wydział Powiatowy wstawiać powinien do swego budżetu odpowiednie kwoty na zasiłki dla budowy i utrzymania dróg gminnych w celu przyjścia z pomocą finansową gminom w wypadkach zasługujących na uwzględnienie.

Technik do dróg gminnych wespół z inspek-

torem Samorządu Gminnego winien być zarazem inicjatorem organizowania Spółek Drogowych.

Prócz technika dróg gminnych należy mieć i personel pomocniczy — drogomistrzów utrzymywanych przez Sejmik.

W tym celu należy powiat podzielić na rejony, wielkości od 4 do 6 gmin, w których nadzór nad drogami gminnemi i wykonaniem szarwarku powinien być powierzony drogomistrzowi.

Drogomistrze ci winni być podporządkowani bezpośrednio technikowi dróg gminnych — nadzorują oni dozorców gminnych; biorą udział w gminnych komisjach drogowych, stale pracują z niemi w kontakcie, prowadzą przy pomocy dozorców gminnych w razie większych robót, budowę, regulację i naprawę dróg gminnych, prowadzą dziennik czynności, który przedkładają technikowi dróg gminnych perjodycznie do kontroli.

Dziennik ten potwierdza Urząd Gminny w czasie pobytu drogomistrza w gminie. Drogomistrze winni otrzymać od Sejmiku do użytku rowery.

Dozorcy gminni nie są stałą służbą, lecz sezonową, przyjmowaną w tych wypadkach gdy dozorowanie robót przechodzi możność osobistego dozorowania przez drogomistrza. Dozorcy opłacani są przez gminę. Wydziały powiatowe winny dbać, aby każda gmina utworzyła komisję drogową gminną na zasadzie uchwały zebrania gminnego, składającą się z 4 lub więcej członków i wójta, jako przewodniczącego.

Komisje te stanowią niejako gminny zarząd drogowy, który spełnia całą gospodarczo-ekonomiczną administrację dróg gminnych, techniczną zaś spełnia Powiatowy Zarząd Drogowy przez technika do dróg gminnych.

Na członków komisji drogowej należy powoływać tylko osoby piśmienne, a przytem przychylnie i chętnie traktujące polepszenie komunikacji miejscowej.

Członkowie komisji drogowej spełniają w zasadzie swe obowiązki honorowo, lecz w wypadkach zasługujących na uwzględnienie Rada Gminna może przyznać im djety dzienne i zwrot kosztów przejazdu.

Do obowiązku Komisji drogowej w szczególności należy:

1) Ustalić corocznie w terminie do 15 października drogi i ich poszczególne odcinki, które w następnym roku mają być naprawione, lub przebudowane, jak również sporządzić wykaz mostów podlegajacych naprawie względnie przebudowie, w tym celu należy sporządzić program robót i ułożyć preliminarz drogowy dochodów i wydatków i przedstawić Radzie Gminnej do uchwalenia.

Preliminarz ma obejmować w przychodach kwoty pieniężne w gotówce, oraz wysokość świadczeń w naturze, w rozchodach zaś wydatki pieniężne i zużycie świadczeń w naturze.

2) Zarządzać i kierować robotami na drogach i mostach gminnych na podstawie zatwierdzonego preliminarza i wskazówek technika i przestrzegać, aby zarządzone roboty zostały ściśle według polecenia wykonane, w czem są obowiązani im pomagać odnośni sołtysi.

3) Badać sumiennie rachunki na materjały i robociznę, poczem przedkładać je kasie gminnej do wypłaty ze stwierdzeniem, jaką kwotę należy wypłacać.

4) Składać wnioski, co do nałożenia specjalnych opłat na przedsiębiorstwa fabryczne, przemysłowe, rolne lub leśne za nadzwyczajne zużywanie dróg lub mostów.

5) Prowadzić ewidencję odbytych świadczeń w naturze przy pomocy sołtysów, oraz kontrolować czy gotówka z wykupionych i spłaconych świadczeń została wniesiona do kasy gminnej.

6) Uskuteczniać komisyjnie odbiór dostarczonych materjałów drogowych oraz robót wykonanych.

7) Odbywać dwa razy do roku t. j. na wiosnę i w jesieni przegląd dróg i mostów gminnych i wydawać odpowiednie zarządzenia w celu utrzymania takowych w należytym stanie.

8) Po upływie każdego ruku najdalej w miesiąc po zamknięciu budżetu winna komisja drogowa sporządzić zamknięcie wydatków drogowych tak w gotówce jak i świadczeń w naturze i przedłożyć takowe Radzie Gminnej dla uzyskania zatwierdzenia.

9) Czuwać nad tem, aby świadczenia drogowe były wykonywane przez osoby do tego uzdolnione, oraz aby były odpowiednio użyte i nie ulegały marnowaniu wskutek niewłaściwie zarządzonej lub nieodpowiednio wykonanej roboty.

10) Występować w imieniu gminy w porach i tranzakcjach odnoszących się do granic drogi gminnej, jako też w sprawach wynikłych z budowy, lub naprawy drogi lub mostu.

11) W szczególności komisja drogowa winna pilnować, aby drogi nie były zaorywane, lub w jakikolwiek inny sposób zwężane, a zarazem baczyć, aby ludność zachowywała przepisy porządkowe na drogach publicznych.

Przy takiej organizacji służby drogowej na drogach gminnych sprawa ulepszenia i budowy dróg gminnych może skutecznie i programowo poruszać się naprzód, a jest ona pilną i palącą, ponieważ ilość dróg gminnych w każdym powiecie wielokrotnie przewyższa ilość innych kategorji dróg.

Podając powyższy szemat nie mam zamiaru forsować, aby już dziś Wydziały powiatowe w całej rozciągłości stosowały go na całym terenie.

Pracę trzeba narazie jednak zacząć—pierwsze kroki będą trudne, gdyż z jednej strony brak wyszkolonego personelu technicznego, z drugiej strony często nieprzychylne stanowisko ludności wymagać będzie pracy bardzo oględnej i rozumnej.

Dla tego proponuję narazie zacząć pracę w powiecie choć by tylko w paru gminach, rozpoczynając od robót najpotrzebniejszych, a zarazem dających odrazu największe widoczne korzyści i tam, gdzie ludność miejscowa już dziś ją od-

czuwa, okazując dobre chęci i zgłasza okazanie świadczeń w naturze. Do takich robót zaliczyć należy przedewszystkiem t. zw. groble, które najczęściej są niemożliwe do przebycia i odcinki dróg przechodzące przez znaczniejsze osiedla wiejskie, gdy najgorsze odcinki dróg będą pobudowane, ludność sama zrozumie potrzebę ulepszenia odcinków pozostałych i wówczas wprowadzić będzie można do gminnych budżetów drogowych stosunkowo nawet drobne sumy w gotówce na materjały i robociznę, bez prawa zmiany na powinność naturalną.

Do czasu jednak gdy uświadomienie mas, a zatem i zebrań gminnych nie wzrośnie pod względem zrozumienia ważności dróg i podniesienia ich dobroci, należy aby Sejmiki powiatowe udzielały subwencji w pierwszym rzędzie tym gminom, które wykazują to zrozumienie, a w szczególności z pośród nich tym, które nie posiadają u siebie materjałów do budowy dróg, a muszą go nabywać za gotówkę.

Aby uchronić subwencje przed zmarnowaniem i zapewnić ich najracjonalniejsze użycie, a zarazem użyć jaknajmniejszą ilość szarwarków przy możliwie największem rezultacie robót, Wydziały powiatowe winny trzymać się zasady, że gminy otrzymują subwencje w różnych ratach dopiero po przedłożeniu zaakceptowanych przez Kierownika pow. zarz. drogowego dowodów kasowych na wypłacone za dokonane przez gminę roboty lub zakupione materjały.

Da to możność uniknięcia ewentualnego podjęcia gotówki przez gminę i zużycia jej choćby chwilowo na inne cele.

Ponadto Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego aprobując dowody kasowe będzie miał możność bezpośredniej kontroli wydatków i sprawdzenia zgodności ich użycia z programem robót, jak również z jego zarządzeniami na gruncie.

W celu uniknięcia rozbieżności, a zarazem łatwiejszego dopilnowania wykonania programu robót należy ustalić jednolitą formę preliminarza budżetowego i dla dróg gminnych, który po zestawieniu przez technika do dróg gminnych powinien być przesyłany bez wstawienia cen gminnej Komisji Drogowej. Ta ostatnia po przestudjowaniu i uzupełnieniu go przedkłada w formie załącznika do ogólnego budżetu na Radę i Zebranie gminne do uchwalenia, a następnie Wydziałowi Powiatowemu do zatwierdzenia.

Dotychczasowe tępo budowy nowych dróg bitych w naszym województwie daje podstawę do przypuszczenia, że o ile Wydziały powiatowe nie wykażą w tym kierunku więcej ożywionej akcji, to nie tylko nie osiągniemy tej gęstości dróg bitych, jaką posiada były zabór niemiecki, ale pozostaniemy w tyle nawet w stosunku do innych województw b. Królestwa Kongresowego.

Ponieważ jednak już dziś warunki życiowe zniewalają nas do szukania środków obniżenia kosztów produkcji rolnej zachodzi więc paląca potrzeba użycia wysiłku w celu polepszenia komunikacji łączącej ośrodki wytwórczości rolnej z arterjami kolejowymi, przeto należy w tym kierunku działać jak najprędzej i najwydatniej.

Jednym z najpotężniejszych środków, zmierzających do tej akcji jeszcze raz powtarzam — muszą być wydatne świadczenia ludności w naturze, bez względu na to, czy odnosić się one mają do dróg gminnych, czy powiatowych czy wreszcie państwowych.

I tu jest właśnie szerokie pole do przejawienia działalności Wydziałów powiatowych, Rad gminnych i Inspektorów samorządów gminnych.

A że przy dobrej woli i organizacji można zdziałać bardzo wiele, podam, jako przykład, że Sejmik powiatu częstochowskiego, wybudował dróg bitych od r. 1919 do 1927 r. — 85,689 kilometrów, w tem dróg gminnych 25,624 km. zaznaczyć muszę, że akcję swą rozpoczął właściwie od roku 1923 i że w ostatnich latach buduje po 23 km. dróg powiatowych i 14 km. dróg gminnych, niezależnie od budowy mostów, których wybudował ogółem 102 mosty o ogólnej długości 788 m. b.

Po referacie sekretarze składali sprawozdania ile i jakie drogi wybudowały poszczególne samorządy powiatowe. Pan Wojewoda w dłuższem przemówieniu uzasadnia konieczność przystąpienia przez związki samorządowe do intensywnego realizowania budowy dróg bitych. Pan Wojewoda zaznacza, że argumenty tak często wysuwane o tych trudnościach finansowych, które nie pozwalają przystąpić do budowy dróg nie ostoją się wobec faktu, że powiaty Częstochowski i Mławski, każdy z osobna wybudował w ciągu lat 8-miu tyle dróg bitych, ile całe Województwo Lubelskie.

Widocznie więc sprawa w Województwie Lubelskiem była nienależycie postawioną, brak był należytego zainteresowania się tą sprawą. Brak odpowiedniej sieci drogowej przynosi społeczeństwu znaczniejsze straty, aniżeli koszt budowy nowych dróg i utrzymania dróg starych w stanie odpowiednim. W kraju gdzie stan dróg jest zły cierpi na tem producent i konsument. Samorząd w dziedzinie gospodarki drogowej, musi mieć zdecydowane stanowisko, gdyż jak stwierdzono były powiaty w Województwie Lubelskiem, które dotąd nie pobierały opłat drogowych. Drogami samorządowemi powinien zarządzać przydzielony do powiatu inżynier państwowy, a za pracę dodatkową należy mu przyznać dodatek Sejmikowy. O ile jednak Samorząd pow. pozyska taką siłę fachową, która zdobędzie zaufanie, to wówczas będą jej mogły być przydzielone do zarządu i drogi powiatowe.

Inżynier drogowy musi mieć odpowiednią pomoc kancelaryjną, która jednak pod względem organizacyjnym musi stanowić całość z Biurem Wydziału Powiatowego. Ważnym czynnikiem w należytym rozwoju budowy dróg to Spółki drogowe. Niestety jak stwierdzono, na terenie Województwa Lubelskiego nie założono do tej pory ani jednej spółki drogowej. Inicjatywę w kierunku zakładania Spółek Drogowych powinien

ująć w swe ręce powiatowy inżynier drogowy i insp. sam. gm.

Następnie Zjazd wypowiedział się, że dla celów konserwacji względnie częściowej budowy dróg nowych, należałoby pobierać opłaty drogowe w następującej wysokości:

Dodatek do podatku gruntowego . . 120%
Dodatek do podatku przemysłowego . 50%
Dodatek od podatku od nieruchomości . 50%

P. Naczelnik Szaynowski udzielił wyjaśnień, w jaki sposób i na jakich warunkach mogą powiatowe związki komunalne zaciągać pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Banku Komunalnym oraz w Pocztowej Kasie Oszczędności.

Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki Społecznej p. Korczyński wygłosił referat na temat opieki społecznej, wykazując jak doniosłą rolę powinne odegrać samorządy w tej dziedzinie.

Referat o szkolnictwie powszechnem wygłosił Wizytator szkół powszechnych Kuratorjum p. Opala. W przemówieniu swojem podaje cały szereg dat statystycznych, dotyczących szkolnictwa powszechnego.

Realizowanie budowy szkół o wyższem typie aniżeli 4 klasowe powinno być przeprowadzone przez Sejmiki powiatowe.

Państwo i samorządy powiatowe, powinne sprawie szkolnictwa powszechnego poświęcić baczną uwagę i udzielić pomocy finansowej na budowę szkół najwyższego typu tj. szkół 7-mio klasowych. Budownictwo szkół 1-o, 2 i 3 klasowych, należy pozostawić gminom.

Tępić natomiast należy budownictwo domów ludowych, które służyć mają na pomieszczenie szkół, gdyż jest to t. zw. budownictwo dzikie, które sprawie budownictwa racjonalnego przynosi tylko szkodę.

Następnie przemawia Pan Kurator i przedstawia znaczenie szkół 7-mio klasowych, które w pierwszej linji tylko mogą zapobiec powrotnemu analfabetyzmowi.

P. Juszczakowski, Naczelnik Wydziału Kur. Okr. Szk. Lub. podkreśla znaczenie współpracy samorządów ze szkołą dla dostarczenia niezbędnych potrzeb rzeczowych, a w szczególności pomocy naukowej.

Pan Wojewoda wskazuje, że środki na budowę szkół należy czerpać z pożyczek. Corocznie powinien Sejmik wstawić do budżetu pewną sumę na udzielanie gminom zasiłków na budowę szkół. Zasiłki te były przez gminy zwrotne w ratach rocznych w ciągu pewnej ilości lat. W ten sposób po upływie lat 10 lub 15-tu uzyskałoby się stały fundusz, z którego udzielanoby gminom pożyczek na budowę szkół.

Źródłem pożyczek, to Bank Gospodarstwa Krajowego, który posiada $1/_2$-miljardowy fundusz obligacyjny.

Kontrolę nad budową szkół powinien objąć Powiatowy Komitet Budowy Szkół.

Ważną również rzeczą jest zorganizowanie należytej opieki lekarskiej w szkołach. Prócz tego należy zwracać uwagę na to, czy przymus szkolny jest należycie wykonywany i czy opornych wójt karze, bo przymus bez należytej sankcji karnej, pozostanie tylko pustym frazesem.

Biura Rady Szkolnej Powiatowej należy włączyć do biur Wydziału Powiatowego, ale oczywiście tylko za zgodą Rady Szkolnej Powiatowej.

Następnie przemawia p. Markiewicz, Naczelnik Wydziału szkolnictwa zawodowego Kuratorjum Okr. Szk. Lub. wykazując doniosłe znaczenie szkół zawodowych, i kursów dokształcających.

Pan Kurator oraz Naczelnik Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojew. p. Kryński uzasadniając potrzebą zakładania szkół zawodowych hiperprodukcję uczniów w szkołach średnich, skutkiem czego całe zastępy młodzieży po ukończeniu szkół średnich, nie mając żadnego fachowego przygotowania, nie mogą znaleźć odpowiedniej dla siebie pracy,

Sieć szkół zawodowych opracowuje Kuratorjum w porozumieniu z Panem Wojewodą, ale oczywiście potrzeba do tego ścisłej współpracy samorządów. Dla sprawy tej okazać należy zrozumienie przy układaniu budżetów związków samorządowych powiatowych oraz przez przygotowanie odpowiednich budynków na pomieszczenie szkół.

Wreszcie Pan Wojewoda podnosi z naciskiem znaczenie szkół zawodowych dla gospodarczego rozwoju kraju i wzywa obecnych do współpracy w tym kierunku, zapewniając, że sprawie tej poświęci baczną uwagę i ze swej strony udzieli poparcia.

Potrzebę organizacj ochotniczych straży pożarnych poruszył instruktor Związku Ochotniczych Straży Pożarnych p. Łuszczyński, wykazując cyfrowo, jakie straty corocznie ponosi Województwo dla braku należytej organizacji straży pożarnych i jakie są zadania samorządów w tej dziedzinie.

Pan Naczelnik Szaynowski przedstawia następnie sprawę zakładania gminnych i powiatowych Kas pożyczkowo-oszczędnościowych, jako instytucji drobnego kredytu, a Pan Wojewoda podnosi, że gminne Kasy pożyczkowo-oszczędnościowe należy zakładać tam, gdzie niema innych Kas spółdzielczych, natomiast każdy powiat powinien założyć Powiatową Kasę pożyczkowo-oszczędnościową, bo te będą stanowić oparcie dla Kas gminnych i usuną potrzebę szukania kredytu poza granicami powiatów.

Następnie Naczelnik Wydziału Sam. Urzędu Wojew. p. Szaynowski ujmuje w obszernym referacie rolę sekretarza Wydziału Powiatowego w powiatowej organizacji samorządowej.

Według postanowienia art. 41 dekretu o tymcz. ordynacji powiatowej Przewodniczący Wydziału Pow. przygotowuje wnioski na Wydział Powiatowy i wykonuje uchwały Sejmiku i Wydziału powiatowego. Przewodniczący wykonuje powyższe czynności przy pomocy Biura Wydziału Powiatowego, w skład którego wchodzi między innymi również Sekretarz Wydziału pow. Chcę

dziś powiedzieć kilka słów o tem, jak sobie wyobrażam zadania i obowiązki Sekretarza Wydziału pow. Wiemy z doświadczenia, że nawet najzdolniejszy i najpracowitszy Starosta sam nie podoła należycie obowiązkom, jakie ciążą na nim jako na Staroście i na Przewodniczącym Sejmiku i Wydziału pow. zwłaszcza, gdy się zważy, że w większości powiatów biura Wydziału pow. i Starostwa mieszczą się oddzielnie.

Pomocnikiem jego w Starostwie jest urzędowy Zastępca Starosty, — zaś w sprawach samorządowych tym faktycznym zastępcą przewodniczącego powinien być, mojem zdaniem, sekretarz Wydziału powiatowego. Zapyta mię może któryś z Panów, dlaczego tym faktycznym zastępcą ma być właśnie sekretarz, a nie inny urzędnik WP. np. inspektor sam, czy też Inżynier sejmikowy. Odpowiedź na to jest b. łatwa. Mianowicie tak, jak dobry Przewodniczący W.P. musi obejmować całość gospodarki samorządowej powiatowej, — tak też i zastępcą jego może być tylko ten, kto ma możność całość zagadnień gospodarczych samorządu powiatowego poznać i ogarnąć. Tę możność posiada w najwyższym stopniu tylko sekretarz Wydziału pow.

Wychodząc z założenia, że Sekretarz WP. jest faktycznym zastępcą Przewodniczącego WP. w sprawach samorządowych musimy uprzytomnić sobie, jakie obowiązki ciążą na nim, a obowiązki te ująć można w następujące punkta:

1) Przygotowanie obrad Sejmiku i Wydziału Pow.

2) Ujęcie należyte wyników obrad Organów samorządowych w protokułach obrad.

3) Wykonanie uchwał organów samorządu powiatowego w sposób dla tego samorządu najkorzystniejszy.

4) Czuwanie nad normalnem funkcjonowaniem Biura Wydziału Pow.

Ad 1. Ogólnie znaną jest rzeczą, że wyniki obrad każdego zbiorowego ciała w znacznej mierze zależą od ich przygotowania. Przedewszystkiem porządek obrad musi być ułożony tak, ażeby pozwolał dyskusję prowadzić rzeczowo, programowo, a nie chaotycznie. W układaniu porządku obrad Sekretarz musi być pomocnym Przewodnicz. Wydz. Pow., gdyż sekretarz wie najlepiej, które sprawy są najaktualniejsze.

Szczególnie ważną rolę powinien sekretarz odgrywać przy nakreślaniu planu działania Wydz. Pow. t. j. przy układaniu budżetu. Tu może być w całej pełni wyzyskane doświadczenie jego, które powinno być zużytkowane w tym kierunku, ażeby budżet był realnym. Tymczasem w wielu powiatach układaniem projektu budżetu na podstawie danych dostarczonych przez referaty t. zw. fachowe zajmuje się buchalter, który nie ujmując często całokształtu zadań samorządu pow. — zważa więcej na formalną aniżeli merytoryczną stronę budżetu. Niemniej ważne zadanie ciąży na Sekretarzu Wydz. Pow. także przy staraniach, ażeby ułożony w porozumieniu z Przewodniczącym Wydz. Pow. preliminarz budżetu został przez WP. i Sejmik uchwalony. Dokonać tego może sekretarz przez odpowiednie przekonywanie i oddziaływane uświadamiające na członków WP., którzy w wielu powiatach uważając sekretarza WP. za najbliższego idei samorządu chętnie jego radom i wskazówkom jego dają posłuch. Ażeby sekretarz tę rolę należycie spełnił — obowiązany jest stosownie do okoliczności i wymogów dobra powiatu inicjatywę pobudzać lub hamować — ale pod żadnym warunkiem nie wolno mu schodzić na śliską drogę demagogji, gdyż to prędzej czy później musi się zemścić tak na interesach powiatu, jak też na jego własnej osobie.

Dalej często w znacznej mierze wyniki obrad zależą od sposobu zreferowania sprawy. W niektórych Wydziałach Pow. podział czynności w ten sposób jest uskuteczniony, że członkowie Wydz. Pow. objęli nadzór nad poszczególnymi działami gospodarki samorządowej i sprawy tych działów dotyczące referują na posiedzeniach Wydz. Pow. i Sejmiku. Praktyka taka jest zupełnie słuszną i polecenia godną, gdyż zmusza członków Wydziału do głębszego wnikania i zainteresowania gospodarką powiatową.

W niewszystkich jednak powiatach stan intelektualny Członków Wydziałów jest tego rodzaju, ażeby można im powierzać referaty. W tych wypadkach referowanie spraw na Sejmiku i Wydziale pow., z wyjątkiem tych, które zastrzegł sobie do zreferowania przewodniczący W. Pow. i z wyjątkiem referatów fachowych ściśle należeć powinno do Sekretarza. Także na referaty i wnioski wygłaszane przez Członków W. Pow. musi Sekretarz zwracać baczną uwagę, ażeby one nie były sprzeczne z obowiązującymi przepisami i zarządzeniami Władz nadzorczych, których dokładnej znajomości trudno wymagać od Członków W. Pow., którzy sprawom samorządowym poświęcają się dorywczo poza swemi zajęciami zawodowemi.

Wychodząc z założenia, że Sekretarz jest zastępcą faktycznym i pełnomocnikiem Przewodniczącego W. Pow. — należy wymagać od Sekretarza, ażeby Przewodniczącemu pomagał również w inicjowaniu spraw. Jednakże inicjatywa i wnioski od Sekretarza wychodzące powinny być uzgodnione z Przewodniczącym, który faktycznie odpowiada za normalne prowadzenie gospodarki samorządowej w powiecie. Występowanie przez poszczególnych pracowników W. Pow. na Sejmiku czy też Wydziale pow. z wnioskami, które przedtem nie zostały uzgodnione z Przewod. W. Pow. uważam za niewskazane i niedopuszczalne, co jednak w niektórych powiatach ma miejsce.

Ad 2. Zdawało by się dziwnem mówić w dziewiątym roku funkcjonowania machiny samorządowej o tem, jak powinny być spisywane protokuły posiedzeń, a jednak wierzcie mi Panowie, że tak wiele przychodzi do Urzędu Woj. protokułów, które są niewłaściwie redagowane, gdyż albo są tak szczegółową dyskusją przeładowane, że z trudem tylko można z tej dyskusji ująć sedno rzeczy, albo też są tak lakoniczne, a treść zapadłych uchwał jest tak ujętą w protokule, że trudno domyśleć się, co właściwie organa uchwalające miały na myśli przy redagowaniu takich uchwał.

Jasne redagowanie protokułów ma szczególne znaczenie przy uchwałach finansowych. Nie można zapominać że często zła stylizacja protokułów staje się powodem różnic w interpretowaniu zapadłych uchwał, co w dalszej konsekwencji doprowadza do tarć i sporów, które absorbują wiele czasu i energji bezowocnie. Dlatego też należyte prowadzenie protokółu uchwał baczną uwagę zwrócić należy.

Ad 3. Jeżeli zaś chodzi o wykonywanie uchwał organów samorządowych — to nie potrzebują długo rozwodzić się nad tem, że korzyści i wyniki każdej podjętej inicjatywy i każdej uchwały przedewszystkiem zależy od sposobu ich wykonania. Najlepsze dla gospodarki samorządowej wyniki rokująca uchwała — nie przyniesienie korzyści — lecz przeciwnie może przynieść nawet szkodę, jeżeli nie jest w należyty sposób i we właściwym czasie wykonaną. Wprawdzie wedle obowiązujących przepisów wykonawcą uchwał organów samorządowych jest Przewodniczący względnie jego urzędowy zastępca t. j. zastępca Starosty. Praktyka jednak wykazała, że zastępca Starosty, jako zastępca przewodniczącego, w życiu samorządowem nie odgrywa żadnej roli — wykonawstwo więc uchwał spoczywa na Przewodniczącym Wydziału pow. i na Sekretarzu. Z tych względów Sekretarzowi W. Pow. nie wolno ograniczać się do jednego działu gospodarki — sekretarz dobry musi mieć na oku całość zadań i gospodarki Pow. Zw. Kom. — Sekretarz powołany jest do tego, ażeby obok Przewodniczącego koordynował działalność kierowników poszczególnych działów gospodarki, którzy zapatrzeni w swój dział tracą z oka całość i bagatelizują często inne dziedziny. Obowiązkiem sekretarza jest czuwanie nad tem i okazywanie Przewodniczącemu pomocy w tym kierunku, ażeby uchwalony przez Sejmik program prac był mniej więcej równomiernie wykonywany t. znaczy, ażeby budżet dokonywany w wszystkich działach. Pan Insp. Prajsner wspomniał całkiem słusznie o potrzebie badania i trutynowania zamknięć rachunkowych. Urząd Wojewódzki lekko, że tak powiem, potraktował zamknięcia rachunkowe Pow. Zw. Kom. za rok 1924 i poprzednie, gdyż wskutek dewaluacji pieniądza w tych latach zamknięcia rachunkowe nie dawały obrazu gospodarki. Badanie zaś dokładne zamknięć rachunkowych za rok 1925 wykazało, że gospodarka wielu Wyd. Pow. nie stosowała się do budżetu, gdyż jedne pozycje są w rażąco wielkim procencie przekroczone — inne zaś pozycje budżetu i to bardzo ważne nie zostały zrealizowane. Zwracanie więc uwagi przewodniczącego w tym kierunku na podstawie ksiąg jest obowiązkiem sekretarza. Z całym naciskiem należy przypomnieć, że do tak zw. virement t. j. przenoszenia kredytów z jednego działu i paragrafu do drugiego wymaga się uchwały Sejmiku pow. i zatwierdzenia Władzy nadzorczej. Wobec tego, że bywają dość częste wypadki zmian osobowych na stanowiskach Starostów, a tem samem także na stanowisku przewodniczącego W. pow. — sekretarz W. Pow. jest więc tym czynnikiem, który reprezentować powinien ciągłość programu prac Pow. Związku Komun. Jego więc obowiązkiem jest wtajemniczać w intencję i dążności gospodarcze organów samorządowych nowo przybywającego przewodniczącego. Wreszcie głównym obowiązkiem sekretarza WP. jest przestrzeganie praworządności to jest stosowanie się do przepisów prawnych i zarządzeń Władz w działalności organów samorządu pow. Biura Wydziału pow. Sekretarz ma obowiązek zwrócić uwagę Sejmiku i WP. kiedy i jakie przepisy nie pozwalają na wprowadzenie w życie pewnej uchwały danego organu i nie przedstawiać takiej sprawy Władzom nadzorczym, gdy wie że pomyślnie zadecydowaną być nie może. Występowanie bowiem takie nietylko powoduje niepotrzebną stratę czasu, ale także wśród ludności wywołuje niesłusznie przeświadczenie, że władze nadzorcze do pewnych poczynań odnoszą się nieprzychylnie i krępują inicjatywę organów samorz.

Ad 4. Przystępując do omówienia roli Sekretarza w organizacji Biura Wydziału Pow. zaznaczyć wypada, że tu Sekretarzowi powinna przypaść rola kierownika Biura. Wobec tego organizacyjnie nadzorowi sekretarza powinny się poddać wszystkie oddziały. W roli kierownika Biura obowiązkiem jest sekretarza WP. wglądać we wszystkie działy gospodarki powiatowej, a więc sanitarny, drogowy, opieki społecznej, szkolnictwa zawodowego, rachunkowości i t. p. Nie można bowiem sobie wyobrazić normalnie i dobrze funkcjonującej instytucji bez jednolitego kierownictwa, a jak już na wstępie wspomniałem Starosta jako Przewodniczący WP. nie jest w możności wnikać w szczegóły działalności poszczególnych działów. Nadzór nad t. zw. fachowymi działami gospodarki powiatowej, jak szpitalnej, drogowej, szkolnej jest tembardziej potrzebny, że fachowość nie zawsze, a przeciwnie rzadko chodzi w parze ze zmysłem administracyjnym. Dlatego też przy rewizjach b. często spotyka się ten objaw, że dziedziny gospodarki, pozostające pod kierownictwem „fachowców" pozostawiają b. wiele do życzenia. Przeciw roli kierowniczej sekretarza powstaje w wielu Wydziałach pow. ostra opozycja, gdyż nadzór jest niewłaściwie identyfikowany z osobistem podporządkowaniem personelu sekretarzowi. Takie pojmowanie rzeczy jest mylne, gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami przełożonym całego personelu jest Przewodniczący i Wydział pow., jako ciało kolegjalne, a Sekretarz Wydz. Pow. jest, że się tak wyrażę, okiem przewodniczącego. W ten sposób pojmuję normalną organizację Biura WP. i wierzę, że prędzej, czy później sekretarz we wszystkich powiatach stanie się faktycznym kierownikiem Biur Wydz. Pow., gdyż sprawne ich funkcjonowanie tego wymaga.

Po referacie składali sekretarze w krótkich słowach sprawozdania z dziedziny organizacji pracy w biurach Wydziałów powiatowych.

W końcu zabiera głos Pan Wojewoda i porusza następujące sprawy:

Ze względu, że praca inspektorów samorządów gminnych i sekretarza Wydziału powiatowego wymaga fachowego przygotowania także teoretycznego, posady te powinny być obsadzone przez kandydatów, którzy ukończyli wydział sa-

morządowy Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie, albo też studjum samorządowe przy Wolnej Wszechnicy w Warszawie.

Ponieważ wedle opinji całego Zjazdu, byłoby rzeczą wskazaną porúczyć ściąganie tak podatków samorządowych, jak i państwowych samorządom, Pan Wojewoda zapowiada, że w tej sprawie porozumie się z Izbą skarbową co do dalszych kroków.

Podnosząc sprawę regulacji miast i miasteczek, zaleca Pan Wojewoda wywarcie nacisku na Magistraty, ażeby Rady Miejskie powzięły w tym kierunku odpowiednie uchwały. Przy umowach o sporządzanie planów regulacyjnych należy się trzymać cennika ustalonego przez Ministerstwo Robót Publ.

Dla podniesienia poziomu intelektualnego żołnierzy policyjnych, należy stworzyć bibljoteczki, które mógłby prowadzić pisarz gminny lub jego zastępca, a które służyćby mogły i urzędnikom administracji gminnej. Spis książek odpowiednich dla Policji zestawi się w porozumieniu z okręgowym Komendantem P.

Dążyć należy, aby wszystkie posterunki policyjne i Urzędy gminne włączone były do sieci telefonicznej.

Należy dołożyć starań dla intensywnego zalesienia nieużytków, co wpłynie na wzrost kultury rolnej i zabezpieczy sąsiednie grunta od zniszczenia.

Sprawa ta szczegółowo omówioną została w okólniku Wojewodę Lubelskiego Nr. 117, zamieszczonym pod poz. 33 Dziennika Urzędowego Województwa Lubelskiego z dnia 1 lutego 1927 roku № 2.

Co do szkół zawodowych, muszą się samorządy postarać, by w każdej był komplet uczniów, tak ażeby wolne miejsca nie wakowały.

Pan Wojewoda zapewnia, że uposażenie pracowników samorządowych nie będzie obniżane, przeciwnie będą przyznawane pobory w najwyższych ustawowych granicach, a to dlatego, żeby pracownicy samorządowi materjalnie należycie sytuowani, cały swój czas, bez żadnej troski ubocznej, mogli poświęcić pracy zawodowej.

Pan Wojewoda wzywa Samorządy do popierania Kasy Mianowskiego.

Kończąc swoje przemówienia, poleceniem ażeby zebrani po przybyciu na miejsce powiadomili o rezultatach obrad P. P. Starostów, urzędników Starostwa oraz wójtów i sołtysów, zamknął Pan Wojewoda Zjazd wezwaniem uczestników do wytrwałej i realnej pracy dla dobra i rozwoju Państwa i Samorządów.

158.

Zmiana granic gmin wiejskich Sól, Aleksandrów i Puszcza Solska w powiecie Biłgorajskim, Województwie Lubelskiem.

W Dzienniku Ustaw № 31/927 p. 280 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 10.III b. r. z mocą obowiązującą z dniem 1.IV b. r., mocą którego z gminy Sól w powiecie biłgorajskim, wyłączono 1-o wsie Brodziaki, Korczów, Okrągłe i Smólsko oraz 2-o wieś Margole i włączono pierwsze do gminy Puszcza Solska, zaś drugą do gminy Aleksandrów w tymże powiecie.

159.

Wyłączenie wsi Juzaki z gminy Huszcza w powiecie bialskim i włączenie do gminy Łomazy w tymże powiecie.

W Dzienniku Ustaw № 27/927 p. 223 ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 10.III b. r. z mocą obowiązującą z dniem 1.IV 927 o wyłączeniu z gminy Huszcza w powiecie bialskim wsi Juzaki i włączenie jej do gminy Łomazy w tymże powiecie.

160.

Zmiana granic gmin wiejskich Trojanów, Ryki i Kłoczew w powiecie garwolińskim.

W Dzienniku Ustaw Nr. 31/927 p. 283 ogłoszone zostało rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z 14/III b. r. z mocą obowiązującą z dniem 1.IV b. r. o wyłączeniu z gminy Trojanów w powiecie Garwolińskim: 1⁰ kolonji Karczmiska A, kolonji Babice Karczmiska Elbauma, kolonji Kroczew vel Babice — Karczmiska C. kolonji Kruków vel Babice — Karczmiska B, kolonji Rycza Jakubaszków i kolonji Ruda—Wylesin Zaczka oraz 2⁰ wsi Wylesin i włączenia pierwszych do gminy Ryki zaś drugiej do gminy Kłoczew.

161.

Zmiana granic gmin wiejskich Górzno i Parysów w powiecie garwolińskim.

W Dzienniku Ustaw № 31/927 poz. 282 ogłoszonem zostało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 kwietnia b. r. mocą którego wyłączono z gminy Górzno miejscowości: wieś Wilchtę, kolonję Słup A. C. F., kolonję Słup B., kolonję Słup D., kolonję Słup E., oraz kolonję Słup G. i włączono je do gminy Parysów w tymże powiecie.

162.

Zmiana granic gmin Rudnik i Gorzków w powiecie krasnostawskim.

W Dzienniku Ustaw Nr. 29/927 poz. 247 ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 16.III b. r. z mocą obowiązującą z dniem 1.IV.1927 r. o wyłączeniu z gm. Rudnik w powiecie krasnostawskim wsi i kolonji Borów i włączenia ich do gm. Gorzków w tymże powiecie".

163.

Zmiana granic gmin Suchowola i Siemień w powiecie radzyńskim.

W Dzienniku Ustaw № 29/927 p. 217 ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 10.III 1927 z mocą obowiązującą z dniem 1 kwietnia 1927 r., mocą którego z gminy Suchowola w powiecie radzyńskim wyłączono miejscowości: wieś Miłków, kolonję Miłków, wieś Brudno, kolonję Sarnów, kolonję Komorne i wieś Pochulankę i włączono je do gminy Siemień w tymże powiecie.

C.

OGŁOSZENIA:

Sprostowanie.

W Dz. Urz. № 7 z dn. 15.IV b. r. w dziale ogłoszeń konkursów Wydziału Powiatowego w Chełmie w ogłoszeniu na dostawę materjałów do budowy stodoły stacji rolniczo-doświadczalnej w Chełmie str. 126 w punkcie 2 zamiast „1065 mtr³" ma być „106,5 mtr³".

1) Regulacje hipotek nieruchomości.

Wydział Hipoteczny powiatu Sokołowskiego obwieszcza, że na dzień 6 sierpnia 1927 r. wyznaczony został termin do pierwiastkowych regulacji hipotek dla następujących nieruchomości:

1) nieruchomości miejskiej w Sokołowie, przy ulicy Pięknej, składającej się z ogrodu o przestrzeni około 2000 metrów kwadratowych, nabytego przez Joska-Nuchima i Rojzę-Hindę małżonków Lewin od Jana, Piotra i Stanisława Pietrzykowskich.

2) nieruchomości miejskiej w Sokołowie, przy ulicy Długiej, składającej się z placu nabytego przez Rubina Rotsztejna od Nachmana-Całki Elblinga.

3) nieruchomości miejskiej w Sokołowie, przy ulicy Szerokiej, składającej się z placu nabytego przez Nutę Gurfinkla od spadkobierców Chaima Sznajdera i spadkobierców Jankla-Fiszla Najdorfa.

4) nieruchomości miejskiej w Sokołowie należącej do Michała Rudnickiego, składającej się z kolonji o przestrzeni 52 morgi 262 pręty gruntu ornego i lasu oraz z domu mieszkalnego drewnianego i oficyny murowanej, przy ulicy Długiej pod policyjnym № 9.

W oznaczonym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa w kancelarji hipotecznej w Sokołowie pod skutkami prekluzji.

Pisarz Wydziału Hipotecznego
przy Sądzie Pokoju w Sokołowie *J. Bieliński*

2) Postępowania scaleniowe gruntów:

Na zasadzie art, 18 Ustawy z dnia 31 lipca 1923 roku o scalaniu gruntów (Dz. Ust. R. P. № 39/1926 r. poz. 244) Okręgowy Urząd Ziemski w Lublinie podaje do publicznej wiadomości, że orzeczeniem Okręgowej Komisji Ziemskiej w Lublinie z dnia 30 sierpnia 1926 roku postanowiono: I) Wniosek o wdrożenie we wsi Kobylany Skorupki, gm. Wyrozęby pow. Sokołowskiego postępowania scaleniowego, uchwalony przez gromadę tej wsi dnia 14 stycznia 1923 r. zatwierdzić. II. Do obszaru scaleniowego włączyć: 1) wszystkie grunty drobnoszlacheckie wsi Kobylany Skorupki, 189,3905 ha, 2) gruntów, stanowiących przedmiot księgi wieczystej dóbr ziemskich, „Czaple Ruskie lit. A"—6,7084 ha 3) gruntów stanowiących przedmiot księgi wieczystej dóbr ziemskich „Sawice Ruskie lit. A i C"—14,9898 ha, 4) gruntów drobnoszlacheckich wsi Sawice Ruskie—2,1096 ha—czyli ogółem objąć jednym postępowaniem scaleniowem 212,1983 ha. III. Odpisy niniejszego orzeczenia doręczyć stronom z wyjaśnieniem, że to orzeczenie może być zaskarżone przez osoby zainteresowane do G. K. Z. za pośrednictwem O K. Z. w Lublinie w ciągu dni trzydziestu, licząc od dnia trzeciego po dniu ogłoszenia stronom treści motywowanego orzeczenia. Powyższe orzeczenie jako utrzymane w mocy orzeczeniem G. K. Z. z dn. 20.XII 1926 r. stało się prawomocnem i podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Na zasadzie art. 18 Ustawy z dnia 31 lipca 1923 roku o scalaniu gruntów (Dz. Ust. R. P. № 39/1926 r. poz. 244) Okręgowy Urząd Ziemski w Lublinie podaje do publicznej wiadomości, że orzeczeniem Okręgowej Komisji Ziemskiej w Lublinie z dnia 29 listopada 1926 roku postanowiono: I. Wniosek ośmiu gospodarzy wsi Pogonel o wdrożenie postępowania scaleniowego gruntów tej wsi, zgłoszony do Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Garwolinie dnia 19 listopada 1924 r. zatwierdzić. II. Do obszaru scaleniowego włączyć a) wszystkie grunty ukazowe wsi Pogonel o powierzchni 528,69 ha b) wszystkie grunty zaserwitutowe tej wsi o powierzchni 211,56 ha c) część gruntów stanowiących przedmiot księgi hipotecznej p. n. „Miasto Osieck" o powierzchni 18.89 ha, z tem, że z obszaru tego 6,15 ha włącza się celem zniesienia 2 enklaw, istniejących wśród gruntów ukazowych, czyli objąć jednem postępowaniem scaleniowem 759,14 ha gruntu. III. Odpisy niniejszego orzeczenia dołączyć stronom z wyjaśnieniem, że to orzeczenie może być zaskarżone przez osoby zainteresowane do Głównej Komisji Ziemskiej za pośrednictwem Okręgowej Komisji Ziemskiej w Lublinie w ciągu dni trzydziestu, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia stronom odpisów motywowanego orzeczenia. Wobec niezaskarżenia niniejszego orzeczenia przez osoby zainteresowane w terminie i trybie właściwym stało się ono prawomocne i podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Na zasadzie art. 18 Ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. Ust. R. P. № 39/1826 r. poz. 244) Okręgowy Urząd Ziemski w Lublinie podaje do publicznej wiadomości, że orzeczeniem Okręgowej Komisji Ziemskiej w Lublinie z dnia 31 sierpnia 1926 r. postanowiono: 1. Wniosek gospodarzy wsi Wisłowice, gminy Stary Zamość, pow. Zamojskiego Józefa Królikowskiego, Andrzeja Kostrubaty, Jana Śwista, Franciszka Śwista i Józefa Czugała o wdrożenie postępowania scaleniowego gruntów ich wsi, zgłoszony do Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Zamościu w dn. 12/XI.25 roku zatwierdzić. II. Do obszaru scaleniowego włączyć: 1) wszystkie grunty ukazowe wsi Wisłowice — 199,99 ha, 2) wszystkie grunty zaserwitutowe wsi Wisłowiec — 86,78 ha, 3) część gruntów ukazowych wsi Udrycze, zapisanych w tabeli likwidacyjnej tej wsi pod №№ 1, 2 i 3 celem wyprostowania granicy i zniesienia zewnętrznej szachownicy 3,4468 ha czyli ogółem poddać jednemu postępowaniu scaleniowemu 290,21 ha gruntu. III. Odpisy niniejszego orzeczenia doręczać stronom z wyjaśnieniem, że to orzeczenie może być zaskarżone przez osoby zainteresowane do Głównej Komisji Ziemskiej za pośrednictwem O. K. Z. w Lublinie w ciągu dni trzydziestu, licząc od dnia trzeciego po dniu ogłoszenia stronom treści motywowanego orzeczenia. Powyższe orzeczenie jako utrzymane w mocy orzeczeniem Głównej Komisji Ziemskiej z dnia 23 grudnia 1926 r. stało się prawomocnem i podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3) Konkursy.

Magistrat m. Żelechowa pow. Garwolińskiego chce udzielić zezwolenia na otrzymanie koncesji w celu zelektryfikowania miasta, posiadającego dziesięć tysięcy mieszkańców.

Oferty proszę nadsyłać do Magistratu m. Żelechowa do dn. 5 maja r. b. ewent. omówić szczegółowe warunki w tymże terminie na miejscu.

Burmistrz (—) *Ludwik Pudło.*

Wydział Powiatowy Sejmiku Węgrowskiego ogłasza

KONKURSY

na stanowisko nauczycieli gimnazjum koedukacyjnego w Węgrowie:

nauczyciela języka polskiego z łaciną,

nauczyciela języka niemieckiego,

nauczyciela fizyki z naukami przyrodniczemi,

nauczycielki gimnastyki i rysunków.

Warunki płacy według norm dla nauczycieli średnich szkół państwowych, plus 15% dodatku komunalnego, oraz dodatkowe wynagrodzenie za godziny nadliczbowe.

Oferty wraz z uwierzytelnionymi odpisami dyplomów nauczycielskich, oraz świadectw dotychczasowej pracy, nadsyłać do Wydziału Powiatowego w Węgrowie do dnia 15-go maja b. r.

Posady do objęcia od 1-go sierpnia 1927 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

Starosta (—) *Dr. Lutman.*

4) Założenie gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych.

Na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 118/1924 r. poz. 1069) i rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 13 marca 1925 r. o statucie normalnym gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych (Dz. U. R. P. № 35/1925 r. poz. 239) została założona gminna kasa pożyczkowo-oszczędnościowa dla gminy Łuków z siedzibą w m. Łukowie.

Kapitał zakładowy kasy ustalono w sumie cztery tysiące osiemset zł. (4800).

Kasa może zaciągać zobowiązania w dwudziesto krotnej wysokości kapitałów zakładowego i zasobowego kasy.

Na zasadzie rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i ustalaniu statutów gminnych i wiejskich kas pożyczkowo oszczędnościowych z dn. 30.XII 1924 roku (Dz. U. R. P.a№ 118/1924 r. poz. 1069) i rozporządzenia Ministra Spraw Wew· wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dn. 13.III 1925 r. o statucie normalnych gminnych kas pożyczkowo oszczędnościowych (Dz. U. Nr. 35/1925 r. poz. 239) została założona gminna kasa pożyczkowo oszczędnościowa z siedzibą w osadzie Jarczów.

Kapitał zakładowy kasy ustalono na 2000 złotych. Kasa może zaciągać zobowiązania do 5-cio krotnej wysokości kapitału zasobowego i zakładowego kasy.

5) Ogłoszenia wyciągów ze statutów Spółek wodnych.

Wyciąg ze statutu Spółki Wodnej we wsi Gózd gminy Parysów pow. Garwolińskiego.

1) Nazwa Spółki: Spółka meljoracyjna we wsi Gózd

2) Data statutu: Gózd, 6 lipca 1926.

3) Siedziba Spółki: Gózd gm. Parysów pow. Garwolin.

4) Cel Spółki: Wykonywanie meljoracji szczegółowej w/g projektu sporządzonego przez Krajowe Towarzystwo Meljoracyjne z dnia 26 stycznia 1926 r. i zatwierdzonego przez władzę nadzorczą oraz należyte utrzymanie wykonanych w tym celu urządzeń i budowli.

5) Zwołanie Walnego Zgromadzenia Członków wraz z podaniem terminu i porządku obrad musi być ogłoszone przynajmniej na tydzień przed terminem zebrania.

Protokuły obrad Zgromadzenia Członków wraz z uchwałami wpisuje się do osobnej księgi protokułów, każdy protokół podpisuje przewodniczący i członkowie Zarządu.

6) Do zakresu czynności walnego zgromadzenia należy:

a) wybór przewodniczącego i członków zarządu oraz komisji rewizyjnej,

b) uchwalenie na podstawie projektu sposobu i ogólnego planu przeprowadzenia przedsięwzięcia oraz sposobu pokrycia kosztów, wykonania i utrzymania w należytym stanie urządzeń spółkowych,

c) zatwierdzenie przedłożonych przez Zarząd rocznych sprawozdań, rachunków, budżetu i bilansu,

d) ustanowienie wynagrodzeń dla płatnych funkcjonarjuszów spółki,

e) uchwalenie zasadniczych zmian w projekcie przy zachowaniu celu spółki, skreślonego w art. 2-gim statutu.

f) uchwalenie rozwiązania spółki zgodnie z przepisami art. 178 ust. wodnej oraz sposobu zlikwidowania interesów spółki.

Uchwały walnego zgromadzenia członków spółki, wymienione w punktach d, e, f, wymagają dla uzyskania prawomocności, zatwierdzenia władzy nadzorczej.

7) Ogłoszenia Zarządu, dotyczące członków spółki' wywieszane być mają u przewodniczącego zarządu, zastępcy przewodniczącego i u sołtysa wsi w miejscu do ogłoszeń przeznaczonych, widocznem i dla każdego dostępnem.

8) Ogłoszenia dotyczące spółki, a mające na celu powiadomienie o danym przedmiocie szerszego ogółu, czynione są w dzienniku wojewódzkim urzędowym i według uznania zarządu w innych pismach.

Ogłoszenia podpisuje przewodniczący spółki.

Wyciąg ze statutu Spółki Wodnej we wsi Kletnia gminy Stężyca pow Garwolińskiego.

1) Nazwa Spółki: Spółka Wodna w Kletni.

2) Data statutu: Kletnia, dn. 28 września 1923 r.

3) Siedziba Spółki: Kletnia, gm. Stężyca, pow. Garwoliński.

4) Cel Spółki: Wykonywanie meljoracji szczegółowej w/g projektu sporządzonego przez Insp. Meljoracji Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie z dn. 15 września 1923 r. i zatwierdzonego przez władzę nadzorczą oraz należyte utrzymanie wykonanych w tym celu urządzeń i budowli.

5) Zwołanie Walnego Zgromadzenia Członków wraz z podaniem terminu i porządku obrad musi być ogłoszone przynajmniej na tydzień przed terminem zebrania.

Protokuły obrad Zgromadzenia Członków wraz z uchwałami wpisuje się do osobnej księgi protokułów każdy protokół podpisuje przewodniczący i członkowie Zarządu.

6) Do zakresu czynności Walnego Zgromadzenia należy:

a) wybór przewodniczącego i członków zarządu oraz komisji rewizyjnej,

b) uchwalenie na podstawie projektu sposobu i ogólnego planu przeprowadzenia przedsięwzięcia oraz sposobu pokrycia kosztów, wykonania i utrzymania w należytym stanie urządzeń spółkowych.

c) zatwierdzenie przedłożonych przez Zarząd rocznych sprawozdań, rachunków, budżetu i bilansu.

d) ustanowienie wynagrodzeń dla płatnych funkcjonarjuszów spółki.

e) uchwalenie zasadniczych zmian w projekcie przy zachowaniu celu spółki, skreślonego w art. 2-gim statutu.

f) uchwalonie rozwiązania spółki zgodnie z przepisami art. 178 ust. wodnej oraz sposobu zlikwidowania interesów spółki.

Uchwały walnego zgromadzenia członków spółki.— wymienione w punktach d, e, f, wymagają dla uzyskania prawomocności, zatwierdzenia władzy nadzorczej.

7) Ogłoszenia Zarządu, dotyczące członków spółki, wywieszane być mają u przewodniczącego zarządu, zastępcy przewodniczącego i u sołtysa wsi w miejscu do ogłoszeń przeznaczonych, widocznem i dla każdego dostępnem.

8) Ogłoszenia dotyczące spółki, a mające na celu powiadomienie o danym przedmiocie szerszego ogółu, czynione są w dzienniku wojewódzkim urzędowym i według uznania zarządu w innych pismach.

Ogłoszenia podpisuje przewodniczący spółki.

6) Różne ogłoszenia.

Okręgowy Urząd Ziemski w Lublinie zawiadamia Józefa Goliszka nieznanego z miejsca pobytu, że orzeczeniem Okręgowej Komisji Ziemskiej w Lublinie z dnia 29 stycznia 1927 roku postanowiono: 1) Dobrowolną umowę o likwidacji serwitutów zawartą w dniu 19 października 1911 r. przez Edwarda Chrzanowskiego, ówczesnego właściciele dóbr Dorohusk z właścicielem osad tabelowych № 56 i 57 wg I rubryki tabeli likwidacyjnej wsi Turka pow. Chełmskiego Władysławem Krawczyńskim — zatwierdzić. II. Wnieść do tabeli likwidacyjnej wsi Turka wpis dodatkowy, treści podanej w orzeczeniu Okręgowej Komisji Ziemskiej. III. Przedstawić wpis ten do Głównej Komisji Ziemskiej dla rewizyjnego przejrzenia i IV. Odpisy niniejszego orzeczenia doręczyć stronom z wyjaśnieniem, że orzeczenie to może być zaskarżone przez osoby interesowane do Głównej Komisji Ziemskiej przez Okręgową Komisję Ziemską w Lublinie w ciągu dni 30-tu, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia stronom odpisu motywowanego orzeczenia.

Odpis wspomnianego wyżej orzeczenia J. Goliszek otrzymać może w Urzędzie Gminy Turka powiatu Chełmskiego.

Okręgowy Urząd Ziemski w Lublinie zawiadamia Jana Kotlin-Blocha, Mikołaja Ossowskiego, Wojciecha Ossowskiego, Karola Polubieca, Antoniego s. Łukasza Józefowicza, oraz spadkobierców: Piotra Szulca, Józefa s. Karola Polubieca i Pawła Mazurka — jawnych z wykazu hipotecznego współwłaścicieli dóbr Rossosz powiatu Bialskiego, których miejsce pobytu jest nieznane, że orzeczeniem Głównej Komisji Ziemskiej z dnia 26-go listopada 1926 r. № 225 postanowiono: orzeczenie Okręgowej Komisji Ziemskiej z dnia 26 lutego utrzymać w mocy.

Odpis orzeczenia Głównej Komisji Ziemskiej wyżej wymienieni otrzymać mogą w Urzędzie Gminy Rossosz, pow. Bialskiego.

7) Zagubione dokumenty.

Starosta Biłgorajski ogłasza:

Komanowskiemu Bazylemu zamieszkałemu we wsi i gminy Księżpol odebrały władze sowieckie w Sławucie dowód osobisty wydany przez Starostwo Biłgorajskie w dniu 25.II 1926 r. № 5281/110 serja 251873.

Knoblech Jakób zamieszkały w Tarnogrodzie gminy Tarnogród zgubił dowód osobisty wydany przez Starostwo Biłgorajskie z dnia 30.IV 1924 r. № 2414/394 serja 670674.

Starosta Konstantynowski ogłasza:

Wielisław Makarowski zamieszkały we wsi Chłopków gm. Gorki zagubił książeczkę wojskową wraz z kartą mobilizacyjną wydaną przez P.K.U. w Białej Podlaskiej za Nr. list pob. 822 L. gł. księgi ewid. 656 rocz. 1902.

Starosta Krasnostawski ogłasza:

Sadło Józef s. Kazimierza ur. w r. 1904 zam. w Maciejowie Starym gm. Wysokie zgubił we wrześniu 1926 r. książeczkę wojskową wydaną mu przez D-two Okręgowego Zakładu Uzbrojenia Nr. 5 w Krakowie.

Wagner Moszek Wolf zam. w Żółkiewce zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P.K.U. Zamość.

Starosta Lubelski ogłasza:

Drzewiecki Bohdan zgubił rewolwer cal 6.35 № 561209.

Komitet Wojewódzki L. O. P. P. w Lublinie, zgubił. prawo jazdy samochodem № 3178 typu „Ford".

Gawrylak Józef ze wsi Ludwinów gm. Chodel zgubił browning cal 7.65 № 100065.

Kozioł Jan mieszkaniec wsi Radawiec zgubił pozwolenie na broń № 288 532 które unieważnia się.

Skradziono kartę azylu № 161/32 wydaną przez Starostwo Lubelskie na imię Urkifora Jurkiewicza.

Mironowicz Porfirjusz z Trawnik zgubił rewolwer „Browning" cal 7.65 № 7778.

Ze sprzedaży znaczka w dniu 16 marca 1927 r. na rzecz Stow. Bikor Chojlim w Lublinie osiągnięto czystego zysku 58 zł. 36 gr. Zarząd.

Ze sprzedaży znaczka w dn. 7 marca b. r. w sali kino-teatru Corso oraz w dniu 26 marca b. r. w sali kina Colosseum w Lublinie na rzecz Organizacji Sjonistycznej osiągnięto zysku 237 zł. 76 gr. Zarząd.

Z kwesty urządzonej w dn. 23 września 1926 r. na rzecz Koła Młodzieży Wiejskiej w Trzeszkowicach osiągnięto zysku 9 zł. 39 gr. Zarząd.

Starosta Łukowski ogłasza:

Łukaszewski Franciszek zam. w Łukowie ul. Szpitalna 27 zgubił świadectwo pochodzenia na krowę maści czarno-graniastej lat 5.

Naturman Herszko zam. w Łukowie zgubił świadectwo pochodzenia na krowę maści czerwonej głowa i szyja sada.

Starosta Puławski ogłasza:

Tomulewicz Zygmunt zamieszkały w Puławach zgubił poświadczenie obywatelstwa wydane przez Starostwo Puławskie dnia 29.XII.1923 r. Nr. 29295.

Starosta Radzyński ogłasza:

Niewęgłowski Andrzej z Radzynia zgubił świadectwo pochodzenia na klacz karą lat 7 wydane przez Magistrat m. Radzynia.

Starosta Siedlecki ogłasza:

Moskwiak Józef zam. w Siedlcach ul. Roskosz № 27 zgubił świadectwo przemysłowe IV kat. wydany przez Urząd Skarbowy w Siedlcach na 1927 r. oraz wyciąg z ksiąg ludności wydany przez Urząd gm. Królowa-Niwa pow. Siedleckiego.

Werner Henryk właściciel maj. Seroczyn gm. Wodynie pow. Siedleckiego zgubił pozwolenie posiadania broni długiej i krótkiej № 44/140552 oraz karty łowieckiej № 56714 wydanych przez Starostwo Siedleckie.

Starosta Węgrowski ogłasza:

Po raz trzeci:

Blumenfeldowi Abramowi-Moszkowi, synowi Manesa, zamieszkałemu w Węgrowie, skradziono dowód osobisty, wydany przez Starostwo Węgrowskie w 1922 r za Nr. 153.

Ogłoszenia.

Raczyński Antoni Stefan urzędn. XI rg. w rezerwie zam. we wsi Włostowice gm. Puławy zagubił kartę demobilizacyjną wydaną przez D. O. K. w Lublinie 1921 r.

Prokopowicz Mieczysław zam. w Ostrowie Drewnianym gm. Izbica pow. Krasnostawski zgubił kartę prawa jazdy samochodem wydaną przez Okr. Dyr. Rob. Publ. w Lublinie.

Po raz trzeci.

Święcicka Bronisława, nauczycielka we wsi Krynice gm. Komarów, powiatu Tomaszowskiego, zagubiła legitymacje nauczycielską, wydaną przez Kuratorjum Warszawskie.

Redakcję zakończono 28 kwietnia 1927 r.

Drukarnia M. Kossakowska w Lublinie.